ԺԱ. ՏԱՐԻ 3221 (Ն. Տ.) 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1894 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1894 15 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1312 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը [illegible]		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան [illegible] ամ այլ գրութիւն

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Սեղանաւորական կացութիւնը աւելի որոշ գոյն մը ստացած էր անցած շաբթու։ Բոլոր գլխաւոր պետութեանց արժեթղթերը հաստատ բռնուած էին եւ անոնցմէ մի քանին կոտորակաւոր յաւելումներ իսկ կրեցին։ Պարոն Քրիսբիի ներմուծած տնտեսական ճարտար բարեկարգումները եւ Պ. Սաղասթայի վստահելի վարչութիւնը՝ եւրոպական հրապարակին վրայ Իտալիոյ եւ Սպանիոյ պարտատոմսերուն վարկը զօրացուցին։ Օսմանեան եւ ռուսական արժեթղթերը իրենց կորուստը շահեցան եւ այս պահուս նոյնչափ յարգ կը վայելեն սեղանաւորական աշխարհին մէջ որչափ երկու ամիս առաջ։ Պ. Վինըրդ Քայլըրտի ծանօթ տեղեկագիրը մանաւանդ մեծ տպաւորութիւն յառաջ բերած է եւրոպական մտքերու վրայ, եւ Հանրային Պարտքի վարչութեան բարւոք ու յառաջդիմական կացութիւնը մեծապէս գրաւական է օսմ. պարտատոմսերու հաստատ բռնուելուն եւ հաւանական յառաջխաղացման ընթացքին։

Աւստրիա-Հունգարիա տնտեսապէս ամենէն երջանիկ երկիրներէն մին նկատուելով, անոր արժեթղթերը առաւել քան երբեք յարգի նկատուած են ամենուրեք։

Գալով Բօրթուկէզ կառավարութեան, այս վերջինը կը մտադրէ նոյժ նոր փոխառութեամբ մը երկրին տնտեսական վարկը վերահաստատել։ Այս լուրին վրայ ֆրանսայի պարտապահանջները մեծ խրախուսանքի մէջ ինկան, զի իրաւամբ կը խորհէին թէ Բօրթուկալ իր հին պարտքերը գոնէ մասամբ վճարելու իսկ անկարող՝ աւելի պիտի ծանրացնէր իր վիճակը այս նոր փոխառութեամբ որ մինչ ի վնաս հին պարտապահանջներուն պիտի կնքուէր. ուստի ֆրանսացի պարտապահանջները ազդու բողոք մը մատուցին ֆրանսական կառավարութեան, խնդրելով անոր միջամտութիւնը։ Կ'ըսուի թէ բողոքը պիտի կրնայ նկատողութեան առնուիլ՝ եթէ քիչ մը աւելի դիւանագիտական ոճով խմբագրուած ըլլայ։

Անգլիոյ Պանքան մեկուկէս ամսուան ընթացքին մէջ գրեթէ երեք միլիոն ոսկի դուրս հանեց՝ առանց դրամագլխի սակը աւելցնելու։ Ուրիշ տարիներ, ոսկիի մթերքին այս համեմատութեամբ նուազիլը մեծ դէպք մը կրնար նկատուիլ Պանքային համար եւ անպատճառ կարեւոր յաւելում մը պիտի արտադրէր դրամագլխի սակին վրայ. բայց այս տարի, Պանքան արդէն գլխաւորապէս Միացեալ-Նահանգներէն շարունակ ամիսներով այնքան ոսկի քաշեց որ, քանի մը միլիոնի նուազումը ո՛չ մէկ նշանակութիւն ունի անոր համար եւ այսօր տակաւին կը պարծի իր քսանըեօթը միլիոն ոսկիի մթերքովը։ Ոսկին ո՛չ միայն այս կերպով մթերուած է Անգլիոյ դրամատան մէջ, այլ նաեւ մեծ քանակութեամբ անգործ կ'ապրի մասնաւոր դրամատէրներու քով, որոնք գրեթէ երեք տարիէ ի վեր հեռու կը մնան անգլիական դրամագլուխը վտանգելէ օտար ձեռնարկութիւններու մէջ։ Դրամագլխի այս անգործութիւնը մտահոգութեան առիթ կուտայ ո՛չ միայն յԱնգլիա, այլ Եւրոպայի միւս երկիրներուն մէջ, եւ ամէն ոք բերկրութեամբ պիտի ողջունէ անգլիական գործունէութեան նոր շրջան մը ճարտարարուեստական մեծամեծ գործունէութիւններու մէջ։

Արծաթը անցած շաբթու կոտորակաւոր յաւելում մը ունեցաւ, ինչ որ իր ազդեցութիւնը ըրաւ Հնդիկ չեքերին վրայ՝ այս վերջնոյն աստիճանական բարձրացումովը։ Եւ սակայն Չինու կառավարութեան արծաթով փոխառութիւնը հաստատութիւն չի գտաւ, որով այն պզտիկ խրախոյսն որ տեղի ունեցած էր նախընթաց շաբթուն արծաթին շուրջը՝ ինքնին մարեցաւ, անհետացաւ։

Նոր բան մը չունինք աւելցնելիք մանիֆաթուրայի եւ մանածի գիներու մասին։ Մեր առած մասնաւոր տեղեկութիւնները գործունեայ կեանք մը չեն [illegible] անցած շաբթուան հրապարակին նկատմամբ։ Չին, իր պատերազմովը զբաղած, երբեք յանձնառութիւն չէ տուած։ Հնդկաստանի կասկածոտ վաճառականք իրենց անմիջական պէտքերէն անդին չեն անցնիր։ Ամենէն աւելի Թուրքիոյ եւ Պալքանեան երկիրներուն համար գործ եղաւ անցած շաբթու, յոյժ զեղչուած գիներով։ Տարակոյս չկայ թէ, երբ այս անգործութիւնը յարատեւ հանգամանք մը առնելու ըլլայ՝ այն ժամանակ գիներու ընթացքը ո՛չ միայն յառաջ չերթար այլ յետադիմելու իսկ հաւանականութիւն կը ստեղծէ. բայց հիմա ամէն ոք աչքը յառած է այն միջամտութեան վրայ զոր վերջին անգամ Չին խնդրեց Եւրոպային՝ պատերազմը դադրեցնելու եւ խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Դիւրին է տեսնել որ Անգլիա ամենէն աւելի անհամբերութեամբ կը սպասէ այս հաշտութեան գործին, ինչ որ շատ յստակ կերպով կը բացատրէ իր վարչապետին միջամտութեան նախաձեռնարկը։ Բայց կ'երեւայ թէ ամեն Պետութիւն քիչ շատ բաղձանք ունի պատերազմի վերջանալուն, զի ամենքն ալ քիչ շատ նիւթական կապերով կապուած են Չինու եւ Ճափոնի հետ։ Անգամ մը որ այս բաղձացուած հաշտութիւնը ձեռք բերուելու ըլլայ, Անգլիա կը յուսայ իր առեւտրական գործունէութիւնը վերսկսիլ. այս յոյսը երազ մը չըլլալէ զատ՝ աշխարհի ամենէն բնական բաներէն մէկն է. Չին, ամիսներէ ի վեր գրեթէ ոչինչ յանձնառած ըլլալով յԵւրոպա (բաց ի անշուշտ զէնքէ եւ ռազմամթերքէ) մեծապէս պէտք ունի, մանաւանդ ձմրան վաղահաս եղանակին մէջ, Անգլիոյ բամպակեղէն ու բրդեղէն հիւսուածքներուն ու կերպասներուն։ Ուրեմն շահագրգռական գործերէ իսկ հրաժարի Չին, դարձեալ իր անմիջական ու կենսական պէտքերը, այդ չորս հարիւր միլիոն ժողովուրդին համար, ահագին քանակութիւններու կը հասնին. եւ հետեւաբար, թերեւս ամիս մը կամ առ առաւելն երկու ամիսէն՝ Անգլիոյ առեւտրական կեդրոններն բուռ առաջ նոյն երջանիկ կը հանդիսանան իրենց տենդոտ գործունէութեամբը, եւ այն ատեն ո՛չ հրապարակին հանդարտութենէն, ո՛չ ալ գներու տափակութենէն գանգատելու առիթ կունենանք։

Ցորենի յանձնումներու համեմատութիւնը նուազած ըլլալով, գները առաջուան չափ ինկած չեն։ Անցած շաբթու բաւական գործ եղաւ բոլոր տեսակներուն վրայ։ Ստորեւ կը նշանակենք յանձնումներու բաղդատական ցուցակը։

Անցեալ շաբթու	Նախընթաց շաբթու
37,971 քուօրթըր	40,717 քուօրթըր
Այս շրջանին (*)	Անցեալ շրջանին
428,629 քուօրթըր	528,170 քուօրթըր

Իսկ իւրաքանչիւր տեսակի գներն ահաւասիկ.

Հարաւային Աւստրալիա	23 շ. 6 բէնս
Վիքթօրիա	24 »
Վալա-վալա	22 » (նէթօ)
Լաբլաթա	20 » 9 բէնս
Ազօֆ	19 »
Խրիմ-Աղիմա	17 » 6 բէնս

Անցած շաբթուան միջին գինն էր 18 շիլին, նախընթաց շաբթուանը՝ 17 շիլին 7 բէնս. Անցած շրջանին միջին գինն էր 26 շիլին 11 բէնս, իսկ այս շրջանինը՝ 18 շիլին 9 բէնս։

Եգիպտացորենի հրապարակն եւս ամուր է, ու զանազան տեսակներուն վրայ բաւական գործ եղաւ.

Օտեսայի տեսակ.	ծախուած	20 շ. 11 1/2 բէնսայի
Բօյիփ	»	21 »
Կալացի	»	21 » 7 1/2 բէնսայի

Գարիի գներն եւս շատ հաստատ բռնուած են.

Ազօֆի, Օտեսայի, Նիգօլայեֆի ու Խրիմի գարին ծախուեցաւ 11 շ. 10 1/2 բէնսայի.

Շաքարի հրապարակը անփոփ անցաւ. եւ որքան եւ գներու վրայ մեծ անկում չկայ, այսու ամենայնիւ եղած վաճառումները չափազանց անշան են։ Ճակնդեղի շաքարը 10 շիլինէն 9 շիլին 10 1/2 բէնսայի ինկած է։

Խահուէն բաղդատաբար լաւագոյն վիճակ մը ունի. գները հաստատ բռնուած են. Պրազիլիոյ տեսակի գինն է 60 շ.—60 շ. 3 բէնս, իսկ Ափրիկեան տեսակինը՝ 71 շիլին.

Սեւ պղպեղը դանդաղ կ'ընթանայ, եւ Սինկափուրի գինը 6 շ. 9 բէնս—7 շիլին է այս պահուս.

Կունջութի օսմանեան տեսակը յարգի է եւ կը ծախուի 50 շիլինի.

Կտաւատի վրայ գործ չկայ.

Բամպակի հունտին օսմանեան տեսակը շատ թոյլ է եւ գնորդ չունի.

Մետաքսներու հրապարակը նախընթաց շաբթուան վրայ քիչ մը բարւոքած է։ Եւ թէպէտ գները շատ հաստատուն չեն, եւ սակայն բաւական յանձնառութիւնք հասած ու գործադրուած են։

[illegible] թիւ 3 ձուլածոյները կը ծախուին 36 շիլինի, անմիջապէս յանձնելի. Կլասկօյի տեսակին գինն է 42 շիլին 8 1/2 բէնս.

Պղինձի բոլորակները կը ծախուին անգլ. ոսկի 54—54/10, իսկ թերթերը՝ 51—51/10.

Անագի թերթերուն գինն է անգլ. ոսկի 71/5—71/10.

Կապարի անգլիական տեսակը կը ծախուի անգլ. ոսկիի 10/—/—, իսկ սպանիականը՝ 9/17/6.

Ցինկի թերթերուն գինն է 17/17/6 անգլ. ոսկի.

Թէյը.—Ցէյլանի առաջին տեսակը՝ 15 շ.—17 շ. (սնտուկը). երկրորդ տեսակը՝ 12 շ.—14 շ. իսկ քօքի առաջին տեսակը 10 շ.—10 շ. 9 բէնս, իսկ երկրորդ տեսակը 10 շ.—10 շ. 3 բէնս.

Սուրճի առաջին տեսակը՝ անգլ. ոսկի 6/15/—, երկրորդ տեսակը՝ 6/9/6—6/10.

Նէյէլ լիպրան՝ 1 շ. 4 բ.—1 շ. 5 բէնս.

ՊՐՕՔԸՐ

(*) Մէկ շրջանը կը հաշուի ինը շաբաթ։

ՓՈՔՐԻԿ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌՈՒՀԻՆ(*)

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՔՈՓԷ

Արուարձանին մէջ,—խղճուկ, բազմամբոխ փողոց մը ուր, առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, տղաքները կը դիզէին սայլերու եւ հանրակառքերու շուրջէն,—ամեն մարդ կը ճանչնար եւ կը յարգէր փոքրիկ թղթավաճառուհին։ Եւ իրաւունք ունէին. վասնզի կարելի չէր աւելի սիրուն բան մը տեսնել քան այդ խարտիշուհին՝ բարեձեւ եւ շրջազգեստով, իր մաքրափայլ խանութին մէջ, երբ թեթեւօրէն կը ծալէր իրիկուան թերթերը որ տպագրութեան թարմ հոտը կը բուրէին։ Խարտիշուհին կ'ըսեմ, աւելի շիկահեր ըսելու էր. վասնզի մազերը, առատութեան պատճառաւ անկարելի ըլլալով միշտ սանտրել, պղնձագոյնի կը զարնէին, եւ սիրուն ու կանոնաւոր դէմքին մէջ, որուն վարդ մորթը կ'արատուէր մէկ քանի ցաներէ, երկու ազուոր աչքեր կը շողային կապուտագոյն։

Գողտրիկ, հաճոյակատար, սիրուն, ինչպէս պէտք է ըլլալ առեւտուրի մէջ, իր ամբողջ անձին վրայ չէս գիտեր ինչ փափկութեամբ մը որ անմիջապէս կը մատնէ պարիզեան աղջիկը, յիրաւի սիրուն փոքր թղթավաճառուհի մըն էր։ Եթէ թաղին մէջ բնակած ըլլայիք, ապահով եմ որ, ամեն առտու, ձեր գործատունը կամ գրասենեակն երթալու ատեննիդ, պիտի խոտորէիք ճամբանուդ, լրագիրնիդ աւելի անոր խանութէն գնելու համար քան ուրիշ տեղէ։ Անոնց մէջ սիրուն սիրտեր չէին պակսեր, վաճառատան պաշտօնեաներ, բարեկաստ պարոններ որոց գրպանը պարապ է եւ որք սակայն գեղեցիկ փողկապ կը դնեն։ Բայց վտանգ չկար որ մէկը յանդգնէր միւսէն աւելի բարձր խօսք մը ընել մանկամարդ աղջկան։ Չափազանց շնորհքով երեւոյթ ունէր։ Եւ յետոյ հայրիկը միշտ հոն էր, խորը, հաշուասեղանին ետեւը, հայրիկը կէս անդամալոյծ, ձեռքերը քիչ մը դողահար, իր ճերմակ կիսամօրուքներովը, հեշտէն գլխարկովը եւ օղաձեւ բաճկոնակովը դռնապանի հանգիստ երեւոյթն ունէր։

Արուարձանին մէջ գիտէին թէ հէք ծերունին, որ ժամանակով հաշուակալ եղած էր դրամատան մը քով, եւ որ վեցուտքէն ի վեր, անբաւական նպաստ մը կ'ընդունէր իր հին տիրոջմէն, հիւանդանոց երթալ պիտի ստիպուէր, եթէ իր քաջարի եւ աշխատասէր աղջիկը չըլլար։ Անիկա էր որ զինքը կ'ապրեցունէր, գործավարին կը խնամէր, ամեն առտու իր թիկնաթոռին մէջ կը տեղաւորէր՝ յոյժ մաքուր ճերմակեղէնով, եւ իր տան մէջ քաղքենի մը ըլլալու պատրանքը կը պահէր։ Վասնզի, թէեւ տան մէջ ամեն բան կ'ընէր, կը կրկնէր դրացուհիներուն. «Եթէ գիտնայիք հայրիկը ընտո՛ր ինծի կ'օգնէ... ինչպէս օգտակար կ'ըլլայ» Ճշմարտութիւնը սա է որ ժամանակին մեծ մասը մանուկներուն հետ կը խաղար հայրիկը։ Բայց երբ յաճախորդներ ներս մտնէին, դպրոցական տղաքներ՝ մէկ սուինոց գրիչ ուզող, կամ զինուորի խոհարարուհին, չարակատ կին մը որուն քանի վայրկեան պէտք էր յուշատետր մը ընտրելու համար, փոքր թղթավաճառուհին անոնց ուզածները հօրը տալ կուտար, որ յամրաբար, անճարակութեամբ կը կատարէր՝ կաշներուն կրթնելով։ Եւ, որպէս զի չհասկնայ փափուկ հնարամտութիւնը, աղջիկը շատ զգացուած կը ցուցնէր ինքզինքը եւ կ'ըսէր յաճախորդ կնոջ. «Կը տեսնէք, եթէ հայրիկը չըլլար՝ գործին ծայրը չպիտի ելլայի. այսօր մանաւանդ որ շաբթուան լրագիրները պիտի դասաւորեմ։»

Անշուշտ կը կարծէք որ ասանկ պաշտելի փոքր թղթավաճառուհի մը, որ քսան տարուն հասած էր, դժուարութիւն չպիտի քաշէր սիրահար մը գտնալու՝ եւ պատճառն յայտնի է։ Բայց աւաղ։ Շատ փափուկ, շատ նազելի ըլլալով՝ արուարձանի գռեհիկ ժողովրդով չէր շատանար։ Մսավաճառի աշկերտ մը որ ամեն օր [illegible] կը գնէր, ձեռքը խնդրեց եւ մերժուեցաւ։ Փառաւոր երիտասարդ մըն էր սակայն, բարեկեցիկ, եւ միտք ունէր զատ գործ բանալու. բայց իր արիւնաշաղախ գոգնոցը սոսկում տուաւ աղջկան, որ վարժուած էր մաքուր փոքր տպագրութիւններու հետ խաղալ եւ որ բնազդական հաճոյք մը կը զգար ճերմակ թուղթի դպչելու։

Վհատեցուց նաեւ, բայց քաղցրութեամբ, երկչոտ եւ մեծարալից սէրը որով կը տոչորէր թիւ 20 նոտարատան [illegible]։

Անունն Անաթոլ էր, եւ հակառակ իր պարզամիտ երեւոյթին՝ լի էր երեւակայութեամբ. հեռաւոր երկրախուզութիւններ եւ դիւցազնական արկածներ կ'երազէր։ Ամեն ուրբ օրը՝ թղթավաճառատուն կուգար Ժուռնալ տէ Վուայաժ առնելու, արեւոտ պատկերներուն համար որք կը ներկայացնէին սավաննայի մը անկիւն մը, կամ թէ պօա օձ մը որ անհուն անտառի մը մէջէն ճիւղէ մը կախ կուտայ, կօշիկներուն եւ երկհարուածեան հրացանին հետ մէկտեղ։ «Մարդակերներու ճաշ»ի պատկեր մը ընդունելով, տարփածանեցաւ գեղեցիկ թղթավաճառուհիին։ Բայց անիկա բնաւ չպատասխանեց իր բոցին, ինչպէս կ'ըսեն օբերաներու մէջ, նոյն իսկ չտեսնել ձեւացուց, եւ տխրաբեկ Անաթոլ պարտաւորուեցաւ շատանալ՝ լռիկ մնջիկ զմայլելով անոր վրայ, երբ շաբաթ առաւօտ իրեն կուտար «Սառնակոյտին վրայ ոտնագրութիւն մը» կամ «մարդկային անձնազոհութիւն մը ի Բոնիօ»։

[Մնացեալը վաղը]

---

[*] ԱՄԵՆԱՊԱՐԶ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ խորագրին տակ, Ֆրանսուա Քոփէ հրատարակած է պարիզեան սիրուն նորավէպերու հաւաքածոյ մը, ուսկից կը քաղենք այս պատմութիւնը։ Տ. Խ.

ՍԱՐՏՈՒԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԷՆ

Միջմօնթար ներկայացման առթիւ, որ սպասուած փայլուն յաջողութիւնը գտաւ Ռընէսանս թատրոնին մէջ, Վիքթօրիէն Սարտու կը պատմէ իր սկզբնաւորութիւնն իբրեւ թատերական հեղինակ։ Առաջին խաղը զոր գրեց տասնըվեց տարեկան հասակին մէջ, Օրէօն անունը կը կրէր եւ շուրկ էր արուեստին պահանջումներէն, այնպէս որ Սարտու ինքն իսկ մէկ կողմ նետեց զայն։ Յետոյ գրեց [illegible], ոտանաւոր թատերախաղ մը.—«Խօսակցութեան բոլորովին նոր ձեւ մը ստեղծած էի, կ'ըսէ հեղինակը, [illegible]. Ոտանաւորները երկայն կամ կարճ գրուած էին՝ խօսող անձին կարեւորութեանը համեմատ. Դիւցազնուհիս, որ իշխանուհի մըն էր, կը խօսէր տասներկու ոտք ոտանաւորներով. իր պաշտօնեաները՝ տասներկու, ապարանքին պարոններն ու տիկինները՝ տասը, ութը կամ վեց, իրենց աստիճանին համեմատ, իսկ գիւղացիները՝ միավանկերով»։

Բայց եթէ իր հեղինակութիւններուն մէջ իշխանուհիներու եւ հարուստ անձերու հետ կը զբաղէր, իրականութեան մէջ երիտասարդ Սարտուն դրամի նեղութիւն կը քաշէր, շատ գէշ ճաշելով եւ երբեմն ալ անօրոշ կերպով մը։ Իր հօր բարեկամներէն մէկը օգնութեան հասաւ անոր. արեւելքցի մը կը ճանչնար որ դաս առնել կուզէր։

—Բայց երկնային մանանայ մըն է այդ բանը, գոչեց Սարտու. ո՞ւր կը բնակի այդ երիտասարդը։

—Աւելորդ է հասցէն տալ, պատասխանեց բարեկամը. ինքը ձեզի պիտի գայ։

Եւ իրաւ ալ, յաջորդ օրը երիտասարդը ներկայացաւ Սարտուի։ Խելացի եւ ուշադիր մէկն երեւցաւ անոր. երկուքն ալ սքանչացան իրարու վրայ, եւ երկուքն ալ որոշ սեղմում մը ունեցան, երբ իրարմէ բաժնուեցան քանի մը տարի ետք, այն թուականին յորում Սարտու իր առաջին յաջողութենէն խրախուսուած՝ կը պատրաստուէր թատերական հեղինակութեան նուիրել ինքզինքը բոլորովին։

Բայց, այդ յաջողութենէն առաջ, որքա՜ն յուսախաբութիւններ։ Սարտու ինքն իսկ հաշուած է իր այն խաղերը որոնք չի ներկայացուեցան. ասոնք մեծ թիւ մը կը կազմեն։ Բազմաթիւ էին նաեւ անոնք զորս հասարակութիւնը սուլեց։ Պէռնար Բալիւի անուն խաղի մը առթիւ, որ թէեւ Օտէոնէն ընդունուեցաւ ժամանակին՝ բայց բնաւ չի ներկայացուեցաւ, սա զուարճալի մանրադէպը կը պատմէ Սարտու։ Այդ թուականին, Օտէոնը երկու տնօրէն ունէր, Կիւսթավ Վաէզ եւ Ալֆօնս Ռուայէ։ Ներկայացուած թատերախաղը սա եղական հանգամանքն ունէր, որ տնօրէններու մէկն հաճելի կ'երեւնար ու միւսին՝ ոչ։ Ատեն մը անցնելէ ետք, հեղինակը թատրոնին արձանագրութեանց մէջէն գտած է Պէռնար Բալիւին կրած արկածներուն յիշատակը։ Ձեռագրին վրայ, յաջորդաբար գրած էին, Կիւսթավ Վաէզ «ընդունուած» եւ Ալֆօնս Ռուայէ «մերժուած»։ Այս կերպով, առաջինին դատաստանը կը բեկանուէր երկրորդին վճիռովը։ Այս ծիծաղելի հակասութիւնը տեւեց ժամանակ մը, մինչեւ որ հեղինակը յուսահատեցաւ։

Սարտու, հիմակ իր տաղանդովը համբաւաւոր ու մեծ հարստութեան տէր, չի քաշուիր պատմել իր անյաջողութեանց ու աղքատութեան օրերու անցքերը։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (10)

ՌԸՆԷ ՏԸ ՊՕՆ ԺԷ

ՄԱՐԳԱՐԻՏՆԵՐՈՒ ԳԵՏԸ

(ԿԱՐՄԻՐ—ՄԱՄՈՒԿԸ)

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՋՈՒՐԻ ՆԱԹԻԼ ՄԸ

Երիտասարդն ակնածանօք համակերպեցաւ այս որոշման, որուն անդարձ ըլլալը գիտէր. յաղթելու համար իր սիրուն, ամեն ժամանակէ աւելի վերսկսաւ աշխատիլ, եւ ա՛լ անկից ետքը շատ քիչ անգամ դուրս ելաւ մենեանէն։

Միի այս մենեանը՝ ուխտագնացութեան նշանաւոր վայր մըն է։

Նահանգին ամեն կողմերէն հոն կը վազեն։ Հարուստ եւ աղքատ կ'աղօթեն հոն Զէնի. առաջիններն իրենց երջանկութեան շարունակութեանը համար, միւսներն իրենց թշուառութիւններուն վերջանալուն համար։

Օր մը, երբ տիկին Լիուի եղբօրորդին կ'աւարտէր իր ուխտերը եւ դուրս կ'ելլէր, խորանին առջեւէն անցած միջոցին աչքին զարկաւ մարդու մը ջերմեռանդօրէն աղօթելը։

Անծանօթը ազնուական անձ մըն էր. երեւոյթէն յայտնի էր, եւ մեղմաձայն կ'աղօթէր, որով Ի-Թէ կրցաւ լսել որ կ'աղաչէր Պուտտային՝ արժանաւոր ընկերուհի մը գտնել իր զաւկին։

Արդ՝ ամուսնութիւն բառը, գրագէտին միտքին մէջ ցաւագին յիշատակ մը ծնուցանելով ակամայ, սիրեցեալ անուն մը կը բերէր միշտ անոր շուրթերուն վրայ. Սօլ-Պրոտէին անունը, Սօլ-Պրոտէն որուն ամուսինն ըլլալ չէր երազեր այլ եւս, բայց որուն համար երջանկութիւն կուզէր։

Այն ատեն, ինքնաբերաբար, անձնուէր սիրտերու պարզ եւ ճշմարիտ դիւցազնութեամբը, ուխտաւորին մօտեցաւ եւ մեծարանօք ողջունելէ ետք, ըսաւ.

—Տէր, իմացայ ձեր աղօթքը. Զէն անշուշտ կուզէր որ այնպէս ըլլայ, քանի որ ես կրնամ լսել ընել զայն։

—Դո՞ւք, ինչպէ՞ս, հարցուց օտարականը զարմացած եւ հետաքրքրութեամբ դիտելով իր խօսակիցը։

—Ե՛ս ինքս։

Եւ իր ով ըլլալը յայտնելէ յետոյ, Լիու-Սիուի վրայ խօսեցաւ, ըսելով որ անիկա ունէր բոլոր այն հրապոյրներն ու առաքինութիւնները զորս իր զաւկին կնոջը համար կուզէր։ Նոյն իսկ անանկ եռանդով մը որ օտարականը չկրնալով զսպել ինքզինքը, ըսաւ ժպտելով.

—Պատուական ազգական մըն էք դուք, բայց քանի որ այդ աղջկան մօրեղբօրորդին էք, ինչո՞ւ հետը չէք կարգուիր։

—Բաւական հարուստ չեմ, պատասխանեց Ի-Թէ կարմրելով։ Արդէն մտադիր եմ ամբողջ կեանքս ուսման նուիրել։

—Այդ ուրիշ, շնորհակալութիւնս միայն կրնամ յայտնել։ Այսօր իսկ մարդ պիտի ղրկեմ Տիկին Լիուի՝ իր տունը ներկայանալու թոյլտուութիւն խնդրելու համար, եւ եթէ իր աղջիկը ձեր նկարագրածին պէս է, յոյժ երախտապարտ պիտի ըլլամ ձեզ, վասն զի զաւկիս համար ամուսնութեան պիտի խնդրեմ։ Անունս է Լէնկ-Թիէն-Լօ եւ Հօբբօի անդամներէն մէկն եմ։ Ըսել կուզեմ որ եթէ այս ամուսնութիւն տեղի ունենայ, իմ բոլոր վարկս պիտի վայելէք։

Հօբբօն Քանթոնի մէջ առեւտրական յոյժ հարուստ եւ յոյժ զօրեղ ընկերութիւն մըն էր որ հարաւի գաւառներուն մաքսային հասոյթները կը գանձէր, թէյի վրայ գիներու բարձրացում եւ նուազում կը կատարէր։

Այնքան մեծ անձնաւորութեան մը հետ այդքան համարձակօրէն խօսելուն քիչ մը ամօթահար, երիտասարդ գիտունը ներում խնդրեց, իր հօրաքրոջ հասցէն տուաւ եւ մեկնեցաւ յարգանօք խոնարհելով, բայց աչքերն արցունքով լեցուն։

Համակ անձնուրացութեան զգացում մը մղեց ետք այդ արարքին, չէր կրնար չմտածել թէ իր իսկ ձեռքովը անանցանելի պատուար մը պիտի կանգնէր իր եւ իր սիրեցեալին միջեւ։

Ուստի վերջին անգամ մըն ալ ուզեց տեսնել տիկին Լիուն եւ իր աղջիկը, առաջինին պատմելու համար Միի մենեանին մէջ պատահածը եւ յաւիտենական հրաժեշտ տալու համար երկրորդին։

Հօրաքոյրը տունը չգտնելով, յաջորդ օրը նորէն գնաց։ Այս երկու այցելութիւններն են որք այնքան սաստիկ գրգռած էին Զուի նախանձը։

Սակայն, հարուստ Լէնկ վայրկեան մը իսկ չկորսնցուց. Ի-Թէի հետ տեսնուելէն քանի մը ժամ ետքը, պատուելի Մէյ-ժէն մը ղրկեց Սօլ-Պրոտէի տունը, եւ տասնըհինգ օր յետոյ երկու ընտանիքներն համաձայնած էին. Լիու-Սիուի եւ Լէնկ-Թա-Լանկի ամուսնութիւնն որոշուած էր։

Փեսին հայրը սքանչացած էր մանկամարդ աղջկան վրայ, եւ իր որդին, որ սովորութեան համեմատ չէր կրնար իր նշանածին երեսը տեսնել, հաւատ ընծայած էր հօրը խօսքին. Անհամբերութեամբ կը սպասէր որ հարսնիքին օրը որոշուի։

Գալով Սօլ-Պրոտէի, հպատակութեամբ ընդունելէ ետք ամուսինը զոր մայրն իրեն կառաջարկէր, երբեմն խղդելով հանդերձ վիշտի ամբիծ հառաչ մը՝ թերեւս իր զարմիկին վրայ մտածելով, եւ իբրեւ ճշմարիտ աղջիկ, իր հարսանեկան պատրաստութիւններուն ըրաւ, մինչ սիրատոչոր մսավաճառը, ինչպէս տեսանք, կ'օրօրուէր Վարդի կողմէ եւ կ'երազէր թէ ի մօտոյ իր դրացուհիին ամուսինը պիտի ըլլար։ Գիտենք թէ ինչ եղաւ իր զարթնումը եւ անոր յաջորդող սոսկալի տեսարանը։

Սակայն, սիրոյ յայտնութեան յաջորդ օրը, Զու ըստ սովորականին բացաւ իր խանութը եւ յաճախորդները չկրցան գուշակել անոր չարչարանքները, այն աստիճան կրցաւ դէմքը անայլայլ պահել. բայց Մէ-Քուի բնաւ չյանդգնեցաւ անոր ներկայանալ, վասնզի ապահով էր որ իր տիրուհիին ամուսնութիւնը ծանուցանող կարմիր ազդը զարկած էր անոր աչքին, ուստի կը վախնար մսավաճառին զայրոյթէն։

Շատ օրեր անցած էին այսպէս, երբ առտու մը որ աղախինը խօյս տալու նպաստաւոր վայրկեանին կը սպասէր, որպէսզի ուրիշ թաղէ մը երթայ գնումները կատարել, նշմարեց որ Զուի դուռն ու պատուհանները գոց էին։

Հարցուց փնտռեց եւ իմացաւ թէ առջի օրը, իր գործերը կարգին դնելով, մսավաճառը ծանուցած էր բարեկամներուն որ բոլորովին կը հեռանար քաղաքէն։

Ոմանք կ'ըսէին թէ Ամերիկա երթալու մտադիր էր. ուրիշներ կը կարծէին թէ, այդ գաւառէն զզուած եւ բնութեամբ թափառասէր ըլլալով, պարզապէս կուզէր ուրիշ գաւառ մը հաստատուիլ։

Վարդ այսչափ միայն կրցաւ իմանալ, եւ այս գաղտնի մեկնումը սոսկացուց զինքը. Սարսափ եւ խղճի խայթ զգալով, պահ մը մտածեց ամեն բան պատմել տիկին Լիուի, բայց կշտամբուելու երկիւղը այնքան յետաձգեց այս խոստովանանքը որ, Լիու-Սիուի ամուսնութեան համար որոշուած թուականը հասաւ, եւ դեռ ինք բան մը չէր կրցած յայտնել։

Մնաց որ, միտքը քիչ մը հանդարտած ըլլալով, կը մտածէր թէ Զու յուսահատութենէն անձնասպան եղած էր, եւ առանց իսկ ցաւ մը զգալու անոր վրայ, այլ եւս միայն կը մտածէր գեղեցկանալ՝ հանդէսին համար։

Այն օրն ուր Սօլ-Պրոտէ գահաւորակ նստաւ՝ ամուսնին տունն երթալու համար, արդէն երկար ատենէ ի վեր Ֆու-Սիի մէջ չէին մտածեր Պաթէօս-տ'Օռ փողոցին մսավաճառին վրայ։

Անկից իբրեւ յիշատակ կը մնար խոշոր Կարմիր-Մամուկ մը միայն, զոր թաղին սատամբակները գծած էին խանութին փեղկերուն վրայ, այլանդակ ուրուանկար որ շատ անգամ կը սարսռացունէր Մէ-Քուին, թէեւ անձրեւը գրեթէ ջնջած ըլլար զայն։

Թ.

ՏԱՆՋԱՆՔԸ

Դահլիճին մեկնումէն յետոյ—կը յիշուի թէ մինչեւ բանտին դուռն անոր ընկերացած էր—երբ Սօլ-Պրոտէ լսեց ծանր նիգերուն քաշուիլը այն դրան որ այնուհետեւ զինքը կը բաժնէր կենդանի արարածներէ, մանկամարդ աղջիկը կոշտ փսիաթի մը վրայ կծկուեցաւ, ուր ժամերով մնաց անշարժ, առանց կարենալու միտքն ամփոփել, վախնալով որ խելքը կը կորսնցունէ։

Յետոյ, իր առաջին խելայեղումը քիչ քիչ հանդարտած ըլլալով, հասկցաւ իր վիճակը եւ սիրտը թռաւ դէպ ի մայրը, որ շատ չանցած պիտի իմանար թէ այն զոր երջանիկ ընել ուզեց, իր սիրեցեալ աղջիկը ամբաստանուած էր սոսկալի ոճիրով մը։

Այն ատեն յիշեց իր մանկութիւնը՝ խնամքով ու սիրով շրջապատուած, Պաթէօս-տ'Օռ փողոցի իր կուսական փոքրսենեակը, Վարդը, իր սիրեցեալ ծաղիկները, իր ամենօրեայ միամիտ ու քաղցր զբաղումները, խեղճ Ի-Թէն, զոր ոստիկանութեան վերատեսուչը կը համարձակէր ամբաստանել, եւ այս ամեն բաներն յիշելով, արցունքներ առատօրէն վազեցին աչքերէն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2/14 ՆՈՅՄ. 1894.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Երբ Նիքոլա Ա. Ցարը մեռաւ իր 40 տարի առաջ, Բրուսիոյ ժողովրդեան մէկ մեծ մասն ողբաց անոր կորուստն իբր ազգային կորուստ մը, Բրուսիոյ Թագաւորին եղբը Բրուսիոյ համար ամենէն կարեւոր անձը նկատելով Ռուսիոյ Կայսրը։ Պերլինի գլխաւոր լրագիրք խորապէս սեւ շրջանակներով հրատարակեցան, և անոնցմէ մին այս բառերով սկսաւ իւր խմբագրականն. «Unser Kaiser ist todt!» Մեր Կայսրը մեռաւ։ Դարձեալ, երբ Աղեքսանդր Բ.ի ցաւալի մահը տեղի ունեցաւ 1881ին, թէպէտ Գերմանք այլ եւս «Մեր Կայսր» չէին կրնար ըսել անոր համար, քանի որ Գերմանիա Հոհէնձոլլերնեան գերդաստանի իշխանութեան ներքեւ մէկ կայսրութիւն եղած էր, բայց Վիլհէլմ Ա. ծերունի կայսր խորունկ ցաւ զգաց իւր լաւագոյն բարեկամին ու դաշնակցին կորստեան համար, և Գերմանիա համօրէն գտնուեցաւ իւր կայսեր զգացման. զի, գերման զօրաց քաջասրտութենէն և գերման աշխարհակալաց ճարտարութենէն նաեւ, Աղեքսանդր Բ.ի համակիր չէզոքութեա՛ն շնորհիւ էր որ Գերմանիա 1870ին իւր ուզած պայմանները ընդունիլ տուաւ Ֆրանսայի, և քաղեց իւր յաղթութեան ամեն պտուղները։ Անկէ ի վեր պարագայք յոյժ փոխուած են։ Արդէն Գերմանիա այնքան պաշտպանողական չէ որ Նիքոլա Ա.ի իշխանութիւնը զօրավիգ սեպէ եւրոպեան կարգաց ու կանոնաց պաշտպանման համար։ Ռուսիա ինք հակագերման եղած է Նիքոլա Ա.ի օրէն ի վեր, և ի Ռուսիա չարաչար հալածուած է ինչ որ գերմանացի է կամ գերման ցեղէ եղած։ Գերման և ռուս ժողովուրդներուն պաշտօնն չափ իրենց վեհապետաց եւս իրարմէ հեռացած են։ Բրուսիոյ եւ Ռուսիոյ աւանդական նիզակակցութիւնն, որ երբեմն Երից կայսերաց Նիզակակցութեան ձեւով շարունակուած էր՝ վերջացաւ ամենեւին. բարեկամութեան շնորհիւ, բոլորովին տարբեր կարգադրութեան մը առջեւ տեղի տուած է, Գերմանիա Երրեակ Նիզակակցութեան մը գլուխը գտնուելով այսօր, և Ռուսիա Գերմանիոյ թշնամւոյն հետ ո՛ և է սեաւ համաձայնութեան մը յանգած ըլլալով։ Ինչ որ 40 տարի առաջ Բրուսիա կը զգար Նիքոլա Ա.ի մահէն ետքն, այսօր Ֆրանսա նոյնը կը զգայ նոյն կայսեր թոռան (Աղեքսանդր Գ.ի) մահէն ետք։ Աղեքսանդր Գ.ի և Վիլհէլմ Բ.ի յարաբերութիւնք բոլորովին տարբեր էին Վիլհէլմ Ա.ի և Աղեքսանդր Բ.ի յարաբերութիւններէն, և Նիքոլա Բ.ի օրով Ռուսիա անշուշտ Գերմանիոյ հետ չպիտի վերահաստատէ Նիքոլա Ա.ի յարաբերութիւններն։ Այնու հանդերձ, տեղի կայ հաւատալու թէ Նիքոլա Բ. իւր հօրմէն աւելի քաղցրութեամբ պիտի վարուի Գերմանիոյ հետ, և տնտեսական համաձայնութիւնք թէեւ քաղաքական համաձայնութեան մը առաջնորդ չըլլայ, բարեկամական յարաբերութիւնք ո՛չ միայն պիտի շարունակուին այլ և աւելի պիտի ամրապնդուին։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ Գ.Ի ԳՈՐԾԸ.—Նովոյէ Վրեմեայի մէջ Պրոֆ. Մէնտէլէյեվ կը խօսի ռուսական ճարտարութեան մեծ յառաջդիմութեան վրայ Աղեքսանդր Գ.ի օրով, որ ընդունեց մաքսապաշտ դրութիւնն, և 1891ի սակագրով զօրացուց, խրախուսեց և ընդարձակեց զայն։ Մանր մաքսերով գլխաւորապէս պաշտպանուած վաճառքներն էին բամբակ, երկաթ, թանկագին մետաղք, հանքածուխ, աղ և ատաղձ, որպէս զի այս ապրանքներուն Ռուսիոյ մէջ արտադրման և շահագործման աւելի փոյթ տարուի։ Հետեւապէս, այս ապրանքներու արտադրութիւնն աճեցաւ, և ամեն ուղղութեամբ մեծ զարկ տուաւ արհեստագործութեան։ 1880ին ռուսական արհեստից ամբողջ արտադրութիւնը կ'արժէր մէկ միլիառ 220 միլիոն րուբլի. 1890ին բարձրացած էր մէկ միլիառ 660 միլիոնի, և այժմ երկու միլիառէ պակաս չէ։ Ռուսիոյ մէջ արմտեաց արտադրութիւնը տարին երկու միլիառ փութը չանցնիր, և արժէքն այս գումարին հազիւ մէկ երրորդին կը հասնի (երեք փութ արմտիք մէկ րուբլի սեպելով)։ Հետեւապէս, Ռուսիոյ արհեստական արտադրութիւնք հողային արտադրութիւններէն շատ աւելի կ'արժեն այժմ, մինչ երբեմն շատ ճիշդ հակառակն էր։ Այսօր երկրագործութեամբ միայն չէ կարող ապրիլ Ռուսիա։

ԴԻԱԶՆՆՈՒԹԻՒՆ ՑԱՐԻՆ.— Աղեքսանդր Գ.ի մարմինը զմռսելուն առթիւ, գլխաւոր քննութիւն մը կատարեցաւ, որոյ արդիւնքը Բրոֆ. Լէյտէն կը հաղորդէ Պերլինի լրագրեան։ Բժիշկները գտեր են որ Ցարն ունէր երկարատեւ (քրոնիք) երիկամանց հիւանդութիւն (նեֆրիտ), նաեւ երիկամանց կծկումն կամ գալարումն ախտանիշեր (Shrivelling of the Kidneys)։ Ասոնց հետ մէկտեղ կար սրտի ընդլայնման և ձախ թոքի բորբոքման նշաններ։ (Լայն «սիրտ», ինչպէս յայտնի է, բարոյական իմաստով շատ աղէկ բան մ'է, բայց ֆիզիքական իմաստով ծանր հիւանդութիւն մ'է։) Ստամոքսը կանոնաւոր և օրինաւոր վիճակի մէջ էր։ Աղեքսանդր Գ. գիտէր իւր հիւանդութեան անբուժելի ըլլալը՝ բայց ճակատագրի հաւտալով, ժամանակէն առաջ ինքզինք դատապարտուած համարեց, և մեծ ճիգ մը չըրաւ ինքզինք գտնելու. Այսու հանդերձ, վերջ կատարեց իւր վեհապետի դիրքին պաշտօնն ու պարտականութիւնները։ Տեսաւ մահուան գալն, և դիւցազնի պէս դիմաւորեց զայն։ Գալով կայսրուհւոյն, թէեւ սաստիկ ընկճած, բայց ծանր հիւանդ չէ։

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.—Թայմզի կը գրուի առ Թոքիոյէ թէ «Ճաբոնցիներուն պատերազմական եռանդն աննկարագրելի է։ Պատերազմի բեռը կրելու այնչափ հրճուալի պատրաստականութիւն ո՛չ ուրեք տեսնուած էր։ Հիւանդ բանուորն ինչպէս և Ջրկիրը նոյնքան յօժարակամ իրենց լումայն կուտան որքան զօրապետն ու նախարարն։ Ամեն օր դէպքեր տեղի կ'ունենան որք յիմարութիւն կրնային սեպուիլ եթէ վերին աստիճանի զարգացեալ դրդուած հայրենասիրութիւն մը ցոյց չտային։ Թոքիոյի թատրոնի մը մէջ դերասանն որ Չինացի զօրավար կը ներկայացնէր՝ իւր ճաբոնցի հակառակորդէն աւելի ճարտարութեամբ մաքառելուն համար, հանդիսականաց մէջէն գեղացի մը դուրս ելաւ յանկարծ, այն դերասանին վրայ վազեց, և ձեռքի դաւազանը «չինացի զօրավարին» գլուխն իջեցնելով, կիսամեռ գետին փռեց։ Սպասաւորներ, բեռնակիրներ կը տեսնուին որք իրենց ցեխի ուտելիքէն կը զրկուին, լրագիր մը գնել կարենալու համար որ շահուած ճակատամարտի մը նկարագրութիւնն կը պարունակէ։ Խոհարարներ իրենց միսի տախտակին վրայ կախած են Չինացիի գլուխ մը, ճանկռելը մը վրայ ձեւացուած, միրտ ընդ միրտ հայրենեաց թշնամւոյն գլխուն դանակի հարուած մը իջեցնելու համար։ Ի Թօքէ, խանութպան մը կարծեց թէ իւր յաճախորդ ծովային սպայ մ'է։ Գովեց վերջին նաւամարտին մէջ ճաբոնցի նաւաստիներուն քաջութիւնն, և այս առթիւ իւր սքանչացումն յայտնելու համար, սովորականին կէս գնով ծախեց կարծեցեալ սպային իրմէ խնդրած գուլպայն։ Զօրքերուն դէպ ի նաւահանգիստ դիմելուն առթիւ խանդավառ հանդէսներ և խրախճանութիւններ կ'ըլլան ժողովրդեան կողմէ։ Փողոցներն յանկարծ կը ծածկուին կանաչներով ու ծաղիկներով։ Լուսաւորուած ու դրօշազարդուած բեմերու վրայ աղօթքներ կ'ըսուին քաջարի զօրաց և նաւատորմի յաղթութեան համար։»

—Եօքոհամայէ իբրեւ հետաքրքրական ինչ կը հեռագրուի նոյն թերթին թէ Չին պայմանագրեր կնքեր է ամերիկացի երկու ճարտարագործներու հետ, որք յանձն առեր են ճաբոնական նաւատորմի խորտակել նոր և ահռելի գիւտի մը շնորհիւ։ — Եթէ այսպիսի բանի մը համար դրամ վճարեր է Չին, իւր ըրածը կը նմանի կանոնաւոր բժիշկներէ յուսահատ կտրող հիւանդի տէրերուն «շարլաթան»ներու դիմելուն։

—Սպասելով որ ամերիկեան «ճարտարագործք» իրենց ահռելի գիւտն ի գործ դնեն, կը հաստատուի այն լուր թէ չինական գրահաւոր նաւատորմին մէկ մասը պաշարուած էր Բորդ-Արթուրի մէջ, և հետեւապէս այն ծովային քաղաքին հետ մէկտեղ Ճաբոնցիներուն անձնատուր եղած պէտք է ըլլայ։ Կը յիշուի թէ Եալուի ճակատամարտէն փախած չինական նաւք կը նորոգուէին ի Բորդ-Արթուր։ Լի-Հունկ-Չանկ գուշակելով Բորդ-Արթուրի գլխուն գալիքն, հրաման ղրկած էր որ մարտանաւերը, նորոգուած թէ ոչ, հեռացուին այն նաւահանգստէն և Ուայ-Հայ-Ուայ տարուին։ Բայց յետոյ ինչպէս կ'ըլլայ, հակառակ հրաման մը կ'երթայ Բորդ-Արթուր, և ո՛չ միայն նորոգուող նաւերն հոն կը թողուին, այլ ապահով տեղուանք գտնուող ուրիշ մարտանաւեր ալ հոն կը ղրկուին, և ամենքը մէկէն թակարդի մէջ կ'իյնան՝ ցամաքէն յարձակող Օյամա կոմսի բանակին և ծովէն յարձակող Իդօ ծովակալի ույժերէն պաշարուելով։

ՉԻՆՈՒ ՄԱՅՐ-ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՈՅՆ ծննդեան 60 ամեակն անցեալ չորեքշաբթի տօնեցաւ Չինաստանի ամեն կողմը, բայց աւելորդ է ըսել թէ ակնկալուած փայլը չունեցաւ։ Չինական դեսպանատունք եւ նոյն օրը տօնեցին։ Ի Լոնտոն, թէպէտ դեսպանը բացակայ էր (Փարիզ գացած էր՝ Ֆրանսայի կառավարութենէն խնդրելու որ խօսք հասկցնէ Ճաբոնցիներուն), արշալոյսին կայսերական դրօշը պարզուեցաւ դեսպանատան վրայ, երեկոյին հացկերոյթ տրուեցաւ, և գիշերը դեսպանատունը լոյսերով զարդարուեցաւ։ Չիներէն արձանագրութիւն մը պարզուած էր դեսպանատան դրան վրայ, «Երկար կեանք և բարօրութիւն» մաղթելով կայսրուհւոյն։

ԼՈՐՏ ՌԱՆՏՈԼՖ ՉԸՐՉԻԼ պահպանողական նախկին նախարարն այժմ կը գտնուի ··· Ճաբոնի մէջ։ Գիտէք որ անցեալներն ալ կը գրէր ··· Հարաւային Ափրիկէէն։ Ի Եօքոհամա մեծ պատիւներ եղան իրեն, և վեհ. Միքատոն պալատական մը ղրկեց իրեն բարի գալուստ մաղթելու «Նորածագ Արեգական» երկիրը։

ՖՐԱՆՍԱ.—Անցեալ շաբթուն Փարիզի մեծ եկեղեցիներէն միոյն մէջ սրտաշարժ հանդէս մը տեղի ունեցաւ։ 1893ին ի զէն կոչուած նոր զինուորներն իրենց նոր ասպարէզին մէջ յաջողութեան համար պատարագ մ'ըսել տուին, ըստ վաղեմի սովորութեան։ Փարիզի արքեպիսկոպոս Ռիշառ կարդինալ պատարագեց։ Ներկայ էին 500 երիտասարդք, իրենց ծնողներով ու պարագայներով։ Կարդինալին շուրջը կը գտնուէին Սէն-Սիւլփիսի աստուածաբանական վարժարանին աշակերտներէն 30 երիտասարդք, որք առաջին անգամ զինուոր կ'ըլլան ըստ այն օրէնքին որուն համեմատ աստուածաբանական վարժարանաց աշակերտք եւս պարտին կատարել իրենց զինուորական ծառայութեան պարտաւորութիւնն։ Յիսուսեան Միաբանութենէն Հ. Բուլէ ատեն պատշաճի քարոզ մը խօսեցաւ, որոյ բնաբանն էր «Դրօշը»։ Խօսեցաւ ֆրանսացի քրիստոնէին զօրանոցի մէջ ունեցած պարտաւորութեանց վրայ, ֆրանսական դրօշին փառաց և վշտաց վրայ. ակնարկեց ֆրանսական դրօշին այժմեան սուգն, որովհետեւ Ֆրանսա կորուսած է հաւատարիմ և անկեղծ բարեկամ մը (Ռուսիոյ Ցարն), որ առ Ֆրանսա կարկառած էր իւր հզօր այն և ֆրանսական ամեն սիրտերու մէջ յայսերն արձանացած էր։ Այս քարոզ խորունկ ապաւորութիւն ըրաւ։ Ի վերջոյ ըսաւ քարոզիչը «Գացէք, երիտասարդք, և ձեր պարտականութիւնը կատարեցէք, իբրեւ քրիստոնեայ և իբրեւ Ֆրանսացի, ի սէր Աստուծոյ և ի սէր ֆրանսական հայրենեաց»։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐՆ այս օրերս դարձեալ կարեւորութիւն առին, կեդրոնական և նահանգային ընտրութեանց ապշեցուցիչ արդիւնքին բերմամբ որոյ վրայ երէկ կը խօսէինք։

Նախորդ (Հանրապետական) նախագահ Հարիսըն ըսաւ թէ Ամերիկայի մէջ երբեք չէր տեսնուած կուսակցութեան մը այսքան չարաչար պարտութիւն և ուրիշ կուսակցութեան մը այսքան փայլուն յաղթանակ։ Ամերիկեան ժողովուրդը մէկէն ի մէկ միտքը փոխած է։ Նոր Երեսփ. ժողովոյն մէջ Հանրապետականք ժողովրդականաց դէմ մէկի դէմ երկուք պիտի ըլլան։ Պ. Հարիսըն կարծիքն է թէ այս վճռական քուէով ամերիկացի ժողովուրդը ցուցած է թէ հաստատ հաւատք ունի միշտ մաքսապաշտ դրութեան վրայ, և թէպէտ սակերու և մանրամասնութիւններու վրայ կարծիք զանազանին, մաքսապաշտ քաղաքականութիւնն է որ օտար ազգաց հետ իւր առեւտրական յարաբերութեանց մէջ Ամերիկայի առաջնորդը պիտի ըլլայ եւս քան զեւս։

«ՀՐԱՇՔՆԵՐՈՒ» վրայ.—Ինչ որ գրուի հրաշքներու անկարելութեան վրայ, հաւատացողներ միշտ պիտի ըլլան, և իրողութիւնք տեղի պիտի ունենան որք այնպէս չկրնալով բացատրուիլ՝ թաքուն յատկութիւններու և զօրութիւններու պիտի վերագրուին։ Անգլիացի Վօն կարդինալի եղբայր Հ. Պերնարտ Վօն ի Հարաւային Կալլէս Հօլիուէլի (սուրբ հոր) նորաշէն կաթոլիկ ժողովատեղւոյն մէջ բանախօսութիւն մ'ընելով անցեալ շաբթուն, ըսաւ. «Եթէ չհաւատացողներ կան հրաշքներու կարելութեան, Թող գան ու տեսնեն ի Հօլիուէլ։ Ես անձամբ քննած եմ շատ մը դէպքեր, և համոզուած եմ թէ հոն հրաշքներ իրօք տեղի կ'ունենան։ Ս. Վինեֆրիտի հորին բնական ջուրին մէջ արտասովոր բան չկայ։ Սովորական ջուր է, Ֆարէնհայթի 50—60 աստիճան բարեխառնութեամբ։ Բայց երկարատեւ յամառ հիւանդութեանց հրաշալի և երբեմն վայրկենապէս արագ բուժումներ այս ջրով տեղի կ'ունենան հոն։ Նոյնպէս այնպիսի պարագայից մէջ ուր ամենէն կարող բժիշկները ձեռք քաշած էին հիւանդէն։ Անցեալ ամառուն մէջ միայն, քանի քանի տասնեակ դէպքեր պատահեցան, զորս ամենէն աննախապաշար միտքերն անգամ հարկադրուած էին գերբնական ույժի վերագրել։ Կոյրեր տեսան, համրեր խօսեցան, կաղեր քալեցին, խեղանդամներ շտկուեցան, անդամալոյծներ շարժեցան քալեցին, ծայրատուած անդամներ ամբողջացան, և այս բուժումներ տեւական եղան։ Չկարծէք թէ պաղ ջուրին մէջ մտնելով մարդուն զգացած սարսուռը պատճառ եղաւ բուժման։ Այն ջուրին դպած աչքերն աղեկցան։ Այս իրողութիւնք անկասկածելի են։»

Տնտեսական խնդիր

ՆՈՐ ՕՐԷՆՔ ՄԸ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՐԱՅ

Նոր Զելանտայի անգլ. գաղթականութեան Երեսփ. ժողովն ընդունեց տեղւոյն նախարարութեան կողմէ մատուցեալ օրինագիծ մը, որով կ'որոշուի թէ օտար ապահովագրական ընկերութիւնք ի՛նչ պայմանաւ կրնան գործել ի Նոր Զելանտա։ Ծովային և հրդեհի դէմ ապահովագրական ընկերութիւնք արտօնուած են գործել առանց երաշխաւորութեան գումար տալու։ Բայց իրենց գանձային բարւոք վիճակի մէջ ըլլալը պէտք է լուրջ հաշիւներով ապացուցանեն տեղային կառավարութեան առջեւ, որպէս զի Նոր Զելանտայի ժողովուրդը խաբէական հնարքներու զոհ չերթայ։ Խորհրդարանն այսչափով չգոհացաւ. մինչ նախորդ ծրագիր մը պարտ կը դնէր այս կարգի գործեր ընող ամեն ընկերութեանց վրայ՝ տասն հազար անգլ. ոսկի երաշխաւորութեան գումար դնելու կառավարութեան կողմէ նշանակուած դրամատան մը մէջ։ Գալով կեանքի ապահովագրութեան ընկերութեանց, նախորդ ծրագրով կ'ուզուէր պարտաւորել զանոնք որ Նոր Զելանտայի մէջ իրենց ապահոված կեանքերուն փոխարէն կառավարութեան կողմէ նշանակեալ դրամատան մը մէջ իւրաքանչիւրը միշտ ունենայ 50,000 անգլ. ոսկւոյ երաշխաւորութեան գումար մը։ Բայց ուզելով դիւրացնել այս ընկերութեանց գործառնութիւններն, որոշուեցաւ ապա որ 5 հազար ոսկւոյ գումար մը բաւ համարուի մինչեւ որ ստորագրուած գումարք 100,000 ոսկւոյ հասնին։ Այն 5,000 ոսկւոյ աւանդին վրայ ընկերութիւնք պարտին 5,000 ոսկի եւս աւելցնել ամեն անգամ որ 100 հազար ոսկւոյ մուրհակ ստորագրած ըլլան, մինչեւ որ երաշխաւորութեան գումարն հասնի 50,000 ոսկւոյ, որ ատեն կեանք ապահովագրող ընկերութեան ստորագրած գումարներուն արժէքն հասած կ'ըլլայ մէկ միլիոն ոսկւոյ։ Այս գումարէ աւելի ինչ որ ալ ապահովագրէ, երաշխաւորութեան գումարը պիտի մնայ 50,000 ոսկի։

Այսպիսի օրէնքի մը պէտք տեսնուած է այն պատճառաւ որ Աւստրալիոյ անգլ. գաղթականք, Անգլիոյ և Ամերիկայի անգլօսաքսոն ժողովրդոց պէս, ապահովագրասէր ժողովուրդ մ'են, և կեանքի ապահովագրութիւնն ալ, որ միւսներէն աւելի մեծ հաւատ կ'ենթադրէ ապահովագրութեան դրութեան վրայ, յոյժ տարածուած է իրենց մէջ։ Ճիշդ այս պատճառաւ, ամեն ազգի բախտախնդիր ընկերութիւնք գործակալութիւններ կը հաստատեն հոն, և կառավարութիւնը կ'ուզէ վնասէ պատահականութեանց դէմ պաշտպանել ժողովրդեան շահերը։ Մեք անցեալները, Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովոյն մատուցուած ծրագրի մը առթիւ, կը յիշէինք Թանի դիտողութիւնը թէ այնքան ապահովագրական ընկերութեանց մէջ որք կը վխտան ի Ֆրանսա, ամենէն արժանահաւատներն, երկար ժամանակէ ի վեր ամենէն փորձեալները հինգ—վեց հատ են միայն։ Միւսները պէտք է իրենց արդիւնքին համեմատ դատուին տարուէ տարի։ Նմանօրինակ զգուշութիւն մը բնական է նաեւ անգլիական և այլ ընկերութեանց մէջ։ Առաջնակարգ ընկերութիւնք Աւստրալիոյ մէջ պահանջուած երաշխաւորութեան գումարը ցոյց տալու չեն վարանիր։ Անփորձ, հետեւակ կամ բախտախնդիր ընկերութիւններն են միայն որք այս պայմանը գոհացնելու դժուարութիւն կրնան կրել։

⁂

Զրհանկէր անուն անգլ. թերթը կը գրէ թէ «Հաւանօրէն Յունաստան միա՛կ երկիրն է քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ ուր տակաւին չկայ շոգեշարժ ջրհան։ Ամենէն կարեւոր գործարանք որք այսպիսի գործիք կը շինեն՝ առաջարկներ ըրին հելլէն կառավարութեան, հասկցնելով թէ ո՛ր աստիճան կարեւոր է կատարելագործուած հրշէջ մեքենայներ ունենալ։ Բայց ցարդ կառավարութիւնն ո՛ և է ապսպրանք չըրաւ։ Կ'երեւի թէ երբ օր մը մեծ հրդեհ մը մոխիր դարձնէ Յունաստանի մէկ մեծ քաղաքն, ազգը միջոցներ ձեռք պիտի առնու ախոռը փակելու համար՝ ձիուն փախչելէն ետքը։»

Այս վերջին նախադասութիւն ուրիշ շատ ձեւերով ալ ըսուած է։ Բայց արդիւնքը միշտ նոյն է անոնց համար որք չեն ուզեր խրատուիլ դառնապէս ձեռք բերուած փորձառութենէն անգամ։

ՑԵՐԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՑԱՐԻՆ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 12 Նոյմ. — Ցարին մարմինը բերող կառախումբն երկար դադարներ ըրաւ ի Քուրսք, Օրէլ և Թուլա։ Մինչեւ Մոսքուա մեռելակիր շոգեկառքին մէջ դրուեցան աւելի քան 200 պսակներ, մեծ մասամբ մետաղեայ։ Ի Սեւաստոփոլ, Սիմֆերոբոլ, Խարքով, Քուրսք, Օրէլ և Թուլա, ամեն աղքատներու ուտելիք և ողորմութիւնք բաշխուեցան Ցարին հրամանաւ, որոյ առատասրտութեան համար երախտապարտ մնաց ժողովուրդը։

—Պաշտօնաթերթն հրատարակեց հրամանագրեր, որով կը կարգադրուի փողոցներու մէջ անցուդարձը, կայսեր մարմնոյն հասած օրը։

ՄՈՍՔՈՒԱ.— Անհամար պատգամաւորութիւնք ընդունուեցան՝ վերջին յարգանք մատուցանելու Ցարին մարմնոյն։ Բաց դագաղը, ցած մահճակալի մը վրայ դրուած, կիսովին ծածկուած է կայսերական մեծ ծիրանի վերարկուով։ Հանգուցելոյն դիմագծերը քիչ փոխուած են. դէմքը բոլորովին հանդարտ երեւոյթ ունի։ Դագաղին մօտեցողները կը համբուրեն կուրծքին վրայ դրուած սուրբ պատկերն, յետոյ Ցարին ձեռքն և ճակատը։

ԲԵՌԼԻՆ.—Արժանահաւատ աղբիւրէ կը ծանուցանէ Քէօլ. Ցայթունկ թէ Նիքոլա Բ.ի ամուսնութիւնն (իւր հօր բաղձանքին համեմատ) յուղարկաւորութենէն անմիջապէս ետքը պիտի կատարի, դէպի 14/26 նոյեմբեր։

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճաբոնցիք Բորդ Արթուր մտած ժամանակ, չինացի զօրապետն իւր սպայից հետ արդէն մեկնած էր անտի։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՍԱՄԱՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Սամանճեան եղբարց Բէքտաշճը-խանի Թիւ 12 եւ 13 սենեակներու ապրանքները փոխադրուած են այժմ Պաղչէ-Գաբու, Եսկի Զապթիյէ ճամբուն, Թոմրըն խանի դէմ Թիւ 47 քառայարկ շէնքը՝ ուր ըստ առաջնոյն պիտի վաճառուին կարաւանց վերաքնելաւ ամեն տեսակ բամպակեղէն, բրդեղէն ու մետաքսեղէն կերպասներ, նոյնպէս բըքեօնն, ալփաք, քաշմիր տպածոյներ եւ զանազան փարագոններ, նոր ձեւ սփռոցներ, ամեն տեսակ գորգեր, մուշամբաներ, ծածկոցներու համար կտաւներ, մետաքսէ փլիշներ, բուրդ ծալիշներ եւայլն եւայլն։ Գործով փորձ յաճախորդը որ Սամանճեան եղբարց սկզբունքն է ՇԱՀԻԼ ԼԱՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ԱԺԱՆ ՈՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ։

162 7—10

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Բաղուի առաջնորդ Գեր. Սարգիս վարդապետ, որ տարիէ մը ի վեր հիւանդ էր, հոկտ. 17ին վախճաներ է։

Կրօնական ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ի Պատրիարքարան, նախագահութեամբ Գեր. Տեղապահին, և հետեւեալ որոշումները տուաւ։

Ժողովը տեղեկանալով որ Արաբկիրի վիճակին մէջ գտնուող Աբրահամեան Տ. Գրիգոր վարդապետ մէկ քանի անգամներ գաղտ և անվաւեր պսակներ ձեւացուցած է, որոշեց որ Տ. Գրիգոր վարդապետ Ակնայ Ս. Փրկչի վանքը ղրկուի կրելու համար կանոնական ապաշխարանքը։

Պէյքօզի թաղական խորհուրդը թաղեցւոց մէկ գիրը ներկայացնելով կը խնդրէր որ թաղին եկեղեցւոյն մէջ դպրութեան պաշտօն վարող Յովակիմեան Արշակ անուն դպիրը քահանայ ձեռնադրուի նոյն եկեղեցւոյն վրայ։ Ժողովն անբաւական դատեց այդ գիրն ինչպէս նաեւ թաղական խորհրդոյ տեղեկագիրն և որոշեց վերադարձնել զայնս առ թաղական խորհուրդն՝ որպէս զի թերի մասերը լրացնէ և այնպէս ներկայացնէ։

Որոշեց արտօնել՝ Թօքաթի Ս. Աննա վանուց միաբան Տէօրմէեան տիրացու Յախոբի կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուիլն և յանձնարարեց Սեբաստիոյ Գեր. Առաջնորդին կատարել անոր ձեռնադրութիւնը։

Որոշեց Բ. կարգի եկեղեցական երաժշտութեան վկայական տալ Դպրեվանուց աշակերտ Պետիկեան տիրացու Մանուկի։

Ժողովն ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ տասնըվեցի չափ ամուսնական ու անհատական խնդիրներով։

Խառն ժողովն հրաւիրուած է ի նիստ գումարելու յառաջիկայ ուրբաթ օր Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ

Այրի Տիկին Մարիամ Պէյլիքճեան, Տէր և Տիկին Հեքիմ էֆ. Պէրպէրեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆ. Պէյլիքճեան, Աղախանեան, Գույումճեան և Պետրոսեան ընտանիքները ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն զմահ իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր և ազգականին

ՄԿՐՏԻՉ ԷՖ. ՊԷՅԼԻՔՃԵԱՆԻ
ՆԱԽՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼԻՆ
ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ ՇՈԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

որ յետ տակաւորեալ հիւանդութեան կնքեց իւր երկրաւոր կեանքը ի սուգ համակելով իւր բոլոր ազգականները և բարեկամները։

Հանգուցելոյն մարմինը Խասգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին փոխադրուած ըլլալով, վաղը, հինգշաբթի ժամը 7ին յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուելէ յետոյ, մարմինը գիւղին գերեզմանատունը փոխադրուելով իւր վաղամեռիկ որդւոյն քով պիտի ամփոփուի։

2 Նոյ. 1894 Կ. Պոլիս

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազգային Հիւանդանոցի վագըֆէն յԱրնավուտ քէօյ, Պէրինճի ճատտէ, 35 թիւ, 346 կանգունով ծովեզերեայ տուն մը որ կը պարունակէ 8 սենեակ, մէկ ջրհոր եւ մէկ ջրամբար, և անոր ներքեւ 33 և 37 թիւերով միւլք և կէտիք (Շէրպէթխանէ) երկու կրպակներ, որք մանկիւլ միացած են և մինչեւ ցայսօր 450 օսմ. ոսկիի յանձնած է, վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 4 նոյեմբեր, ժամը 8-10 Հոգաբարձութեան գրասենեկին մէջ։ Հետեւապէս կը հրաւիրուին գնել փափաքողք ներկայ գտնուիլ որոշեալ օրին եւ որոշեալ ժամուն։

Նաեւ Օրթաքէօյ, Պապաօղլու փողոց թիւ 24 հաստատութեանս մանկիւլ միացած տունն որ 56 օսմ. ոսկւոյ յանձնած է, զայն եւս գնել փափաքողք կը հրաւիրուին նոյն օրը ներկայ գտնուիլ։

Ի դիմաց Հոգաբարձ. Ազգ. Հիւանդանոցի
ՍԱՐԳԻՍ Յ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Էտիրնէի նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Մէհմէտ էֆէնտի, Տէֆթէրտար Սելանիկի։ Գրուեցաւ Էտիրնէի կուսակալութեան որ Մէհմէտ էֆէնտի կատարէ օրինական երդումը։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ պատուանշան տրուեցաւ Պարոն Էտմոն տը Ռօշիլտի ներկայացուցիչ Պ. Էլի Շայօփի կնոջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ — Երկրաշարժէն աւերելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովը 83,550 ղրուշի նպաստ մը բաշխած է թաղապետութեան Գ. շրջանակին մէջ գտնուող աւերելոց։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ Բարձր. Ճէվատ փաշա տակաւին ապաքինած չըլլալով, երէկ ալ չկրցաւ Բ. Դուռը երթալ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Աւստրիական դեսպան Պարոն ֆոն Գալիչէ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՏԱՆԻՄԱՐՔԱՅԻ Թագաւորին Թոռ Քառլ իշխանն երէկ կայս. Թիֆինսփօաէ Ահմէտ Ալի փաշայի և իր հետեւորդաց հետ պալատական կառքերով Պոլսոյ կողմն անցաւ և այցելեց Թօփգաբու պալատը, կայս. Թանգարանը, գեղարուեստից վարժարանը, Այասօֆիայի ու Սուլթան Ահմէտի մզկիթները և Սուլթան Մահմուտի գամբարանը։

Քառլ իշխանը յետոյ գնաց Ահմէտ Ալի փաշայի ապարանքն ի Մէրճան, ուր պատուասիրուեցաւ խահուէով, օշարակներով և անուշեղէններով։

Իշխանը մինչեւ կիրակի մայրաքաղաքս պիտի մնայ։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՆ.—Այս առուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ Պաշտօնական ծանուցումն մը կը ծանուցանէ թէ խնդրարկու մը առանձնած է իւրաքանչիւր քառակուսի մետրը՝ ոսկին հարիւր ղրուշէն՝ 380 ղրուշի կառուցանել Մեծ Շուկային վրայ շինուելիք երկաթէ կամարները՝ իւրաքանչիւր փողոցի հաշւով ու յատակաձեւերու, քարտէսներու և յանձնառութեան տետրին տրամադրութեանցը համաձայն, նոյնպէս Շուկային արդի քարուկիր կամարները վար առնուելով փլատակները ցոյց տրուելիք տեղը փոխադրելու պայմանաւ։

Արդ, վաղը հինգշաբթի, 3 նոյեմբեր վերջնական նուազուրդը պիտի կատարուի։ Անոնք որ յանձն կ'առնուն աւելի զեղչեալ գնով մը շինել, պէտք է դիմեն Քաղաքապետութեան ժողովին ի ձեռին ունենալով իրենց դրամական կարողութիւնը հաստատող վաւերական գրութիւններ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Նախարարութիւնն որոշած է երկրագործական ուսուցիչներ պաշտօնի կոչել, որք իրենց պաշտօնավարութեան շրջանակին մէջ միշտ պտոյտներ կատարելով ժողովուրդին երկրագործութեան արհեստն ուսուցանեն։ Առ այդ պատրաստուած կանոնագիր մը մատուցուած է Բ. Դըրան, որ յանձնած է զայն ձեռնհաս իշխանութեան հարկ եղած քննութիւններն ու խորհրդակցութիւնները կատարելու համար։

—Նոյն նախարարութիւնը՝ կայս. Իրատէով արտօնուած է ծախսել 19000 ղրուշի գումար մը՝ իբրեւ նմուշ այլ եւ այլ տեսակ սերմեր բերել տալու համար։

—Կայս. Իրատէ մը նոյնպէս արտօնած է նոյն նախարարութիւնը մաս մը եւս բերել տալ [illegible] ([illegible]) կոչուած ծառին սերմէն՝ Թուրքիոյ մէջ անոր մշակութեան ձեռնարկելու համար։

ԱՂ.—Կայս. կառավարութենէն մենաշնորհ խնդրուած է մայրաքաղաքիս և գլխաւոր նահանգաց կեդրոններուն մէջ գործարաններ հաստատել հանրութեան գործածութեանը յատուկ աղերը զտելու և մաքրելու համար։ Խնդրարկուն այդ մենաշնորհին համար 55 տարի պայմանաժամ խնդրած է՝ յայտարարելով որ այդ աղերը Հանրային Պարտուց վարչութենէն ընթացիկ գներով գնած ատեն՝ իւրաքանչիւր օխային երկու փարա աւելի պիտի տայ և այսպէս ամեն տարի սպառուած քառասուն միլիոն օխա աղէն գոյանալի երկու միլիոն ղրուշը կայս. կառավարութեան պիտի թողու՝ կամ Համազգային Անկելանոցին և կամ ուրիշ բարենպատակ հաստատութեան մը յատկացնելու համար։

ՆՈՐ ԿԱՄՈՒՐՋ. — Քարաքէօյի կամուրջը քարուկիր ու նոր ձեւով մը շինելու համար Պ. Քօրէնթի ներկայացուցած առաջարկը, որ Թէրսանէին ղրկուած էր, մերժուեր է ծովային խորհուրդին կողմէ. Քարաքէօյի մէջ քարուկիր կամուրջ մը կարելի չէ, կ'ըսուի։

Այս պահուս քննուող այլ և այլ ծրագիրներուն մէջէն՝ Քրուպի զինագործարանին և ֆրանսական «Ֆորժ է Շանթիէ» ընկերութեան ծրագիրներն ամենէն աւելի հաւանականութիւն ունին կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը գրաւելու։

ՍԱՄՍՈՆ-ՍԸՎԱՍԻ երկաթուղւոյն շինութեան համար դրամատիրաց խումբ մը կազմելու նպատակով, մայրաքաղաքս երկու անձեր Լոնտոն կը գտնուին այս պահուս։ Ասոնց ձեռնարկները վերաբերութիւն չունին Պարոն Մաքարի հետ որ, ինչպէս կը յիշուի, ինքն ալ հետամուտ է այդ երկաթուղւոյն շինութիւնն ստանձնելու։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ խնդիր մատուցած է Բ. Դրան թէ այլ և այլ թաղերու մէջ երկրաշարժէն վնասուած քարուկիր տուներու վերի յարկերը փայտաշէն կը կառուցուին և ասկից զատ այն տեղերու մէջ, ուր ի նորոյ փայտաշէն տուն շինել ըստ օրինի արտօնուած չէ, փայտաշէն տուներ կառուցուիլ սկսած է։ Առ այդ խորհրդակցութիւններ կատարելով որոշուած է որ երկրաշարժէն վնասուած քարուկիր տուներու վերի յարկը փայտաշէն կառուցանելն արտօնուի. իսկ այն տեղերուն մէջ, ուր ըստ օրինի ինորոյ փայտաշէն տուն կարելի չէ կառուցանել, արգիլուի և միայն քարուկիր շինուելիքներուն արտօնութիւն տրուի և ասոնց համար ալ ձեռնհաս պաշտօնեայներու կողմէ քննութիւն կատարել տրուի թէ արհեստական արդի պայմանաց համաձայն, պէտք եղածին պէս հաստատուն են թէ ոչ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը նկատելով որ օտար երկիրներ քաշուած հեռագրերու սակացոյցին մէջ մէկ քանի երկիրներու կողմէ ինչ ինչ բարեփոխումներ ներմուծուած են, այդ սակացոյց նորէն պիտի պատրաստուի, որուն համար յանձնաժողով մը կազմուած է։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.—Մուշի մէջ տասներկու օրէ ի վեր քոլերաէ դէպք չէ պատահած։

—Պրուսայի քաղաքին մէջ Հոկտ. 30 էն 31, քոլերաէ մէկ դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ. Շրջակայ Սամանլը գիւղին մէջ ալ նոյն ժամանակէն քոլերաէ մէկ մահ պատահած է։

—Բիլեճիքի և շրջակայ գիւղերուն մէջ հինգ օրէ ի վեր հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ԿԻՆ ՄԱՔՍԱԽՈՅՍԵՐ.—Ամէն երկրի մէջ, մաքսային պաշտօնեայները կասկածոտ աչքով կը նային կիներուն վրայ, նախ անոր համար որ մարդկային ցեղի ամենէն աւելի խորամանկ մասը կը կազմէ գեղեցիկ սեռը, և յետոյ, որովհետեւ մաքսային պաշտօնեայք իրենց խուզարկութիւններուն մէջ կարգ մը զգուշութիւններ կամ վերապահումներ ընելու պարտաւոր են և շատ անգամ կը հարկադրուին դադրեցունել զայնս փափկանկատութեամբ։

Եգիպտական լրագիրները կը պատմեն թէ Աղեքսանդրիոյ քարափանց ոստիկանութիւնը այս օրերս հայ կին մը ձերբակալեր է որուն վրայ հինգ քիլօ խաշխաշ գտուեր է, պարկի մը մէջ դրուած ու շրջազգեստին տակ պահուած՝ այնպիսի եղանակով մը որ յղութիւն կը կեղծէր։ Կինը յայտարարեր է թէ իր ազգականներէն մէկուն նուէր մը ընելու համար բրած էր այդ բանը, բայց մաքսային իշխանութիւնք գոհ չըլլալով այս բացատրութենէն՝ օրինական տուգանքն առեր են։

Արդէն, Աղեքսանդրիա հանող այն կիները որոնք գրիւոն երեւոյթ մը ունին, մանրակրկիտ խուզարկութեան մը կենթարկուին, վասնզի կին մաքսախոյսեր շատ կան այն կողմեր։

ԱՆԱՏՕԼՈՅ երկաթուղեաց ընկերութիւնը խնդրած է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն որ Էսկիշէհր-Գոնիայի երկաթուղւոյ գծերուն համար պէտք եղած և անհատներու սեփական հողերու գնման հսկելու պաշտօն ունեցող դեր-հազարապետ Զիւա էֆէնտիի օգնելու համար ուրիշ պաշտօնեայ մ'ալ կարգուի, որովհետեւ այդ գործառնութիւնք շատցած են։ Այդ պաշտօնին պիտի կոչուի զինուորական հարիւրապետ մը։

ԳԱՄԹԷՄՈՒՆԻԻ վերաքննիչ ատենին նախորդ ընդհանուր դատախազ Նաֆըզ պէյի հանգստեան թոշակ յատկացուած է։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնն որոշած է ի Տօբխանէ Հանրային Պարտուց վարչութեան յատուկ պաշտօնատուն մը և աղի մթերանոց մը կառուցանել։

ԿԵՂԾ ԲՐՈՒՇԵՆԵՐԸ.—Իզմիրի կիւմանայ թէ հարցաքննիչ դատաւորը դատաստան տեղի չունենալու որոշում տուած է այն յումայափոխին համար, որ կեղծ բրոշեններու խնդրոյն մէջ ամբաստանուած էր։

ՀՐԴԵՀ.—Հալէպի Պիլան գիւղաքաղաքի շուկային մէջ Հոկտ. 24ի գիշերը խանութէ մը հրդեհ ծագելով, նոյն պահուն մէջ սաստիկ քամիի մը պատճառաւ եղած ջանքերն ապարդիւն մնացեր են և շուկային մեծ մասն այրեր է ինչպէս նաեւ տուն մը ու թեքքէ մը։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նահանգին մէջ ձեռք առնուած առողջապահական միջոցներուն պատճառաւ, չորս-հինգ բժիշկներ հոն պիտի ղրկուին։

ՈՍԿԻԻ ՀԱՆՔ.—Իզմիրի Պայրագըլը անուն տեղը անգլիացի մը ոսկիի հանք մը երեւան հաներ է։ Այդ հանք խիստ հարուստ ըլլալով, ձեռնհաս իշխանութեան դիմուած է անոր մենաշնորհն ստանալու համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Հոկտ. 29ին ու 30ին, Այտընի Մուղլա գաւառակին մէջ մէկ քանի անգամներ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, սակայն վտանգաւոր հետեւանք մը չեն ունեցած։

ԻԶՄԻՐԻ շոգենաւային Համիտիէ ընկերութիւնը Անգլիոյ գործարանաց յանձնարարած է երկու նոր շոգենաւեր, որք իր մենաշնորհի սահմանէն դուրս տեղեր պիտի երթեւեկեն։

ԿԻՊՐՈՍԻ պատժական դատարանը մահուան դատապարտեր է Եոլլօրի անուն ոճրագործ մը, որ շատ մը աւազակութիւններ գործած էր։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմին մէկ մասը, որ Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուէր, Հայտա ուղեւորեր է։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն թէ երկաթուղւոյ կայարանէն մինչեւ քաղաք թրամուէյի գիծ մը շինելու համար ներկայացուած առաջարկին նկատմամբ կատարուած քննութիւնք աւարտած են։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Յունաց Պատրիարք Տ. Սօֆրոնիոս, որ ամիս մէկ մասը Իզմիր անցուցած էր, Եգիպտոս վերադարձեր է։

ՖԻԶԱՆԻ նախորդ կառավարիչ Սաֆվէթ փաշա երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԳԱՀԻՐԷԻ մէջ անցեալ շաբթու տեղի ունեցեր է Խտիվ Բարձր. Ապպաս փաշայի քրոջ ամուսնութիւնը արարողապէս Ճէմիլ Թօսուն փաշայի հետ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԻ մէջ ձերբակալուեր է Թօտօրաքի Նիքօլա անուն մարդ մը, իբրեւ գողօնաթաքոյց՝ աւազակապետ Քօբտան Անաստասի։

ԱՆՏԱՌԱՑ և հանքաց նախարարութիւնը որոշած է, կ'ըսէ Սապահ, դատաստանի ենթարկել Մէրսինի անտառաց քննիչ Ճէլալ էֆէնտին՝ իր պաշտօնավարութեանը մէջ զեղծումներ գործած ըլլալուն համար։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Պ. Ա. Թէրըլ, որ առջի օրը Տարտանէլ ուղեւորեցաւ, Հիսարլըք պիտի երթայ՝ տեսնելու համար հոն կատարուած հնախուզութիւնները։ Պ. Թէրըլ, որ մէկ քանի օրէն մայրաքաղաքս պիտի դառնայ, կընկերանան Պայպըլ Հաուզի քարտուղարն և ամերիկացի հնագէտ մը։

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ կայարանին մօտ մաքսային պաշտօնէից յատուկ շէնքի մը կառուցման սկսուած է, որ երեք սրահներէ ու մէկ մթերանոցէ պիտի բաղկանայ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալները գրուեցաւ թէ Հարօն անուն աւազակապետը Էսկիշէհր-Բէօզանիւի երկաթուղւոյ գծերուն շինութեանց յանձնառու Պ. Պ. Պոնիֆէ ու Լաբօրթէ 1250 ոսկի յափշտակած է և թէ Անատօլուի երկաթուղեաց ընկերութեան տեղեկագրոյն վրայ, հրաման տրուած է տեղական կառավարութեան ձեռք անցնել այդ գումարը։

Արդ, Էսկիշէհրէն կը գրեն Իգտամի թէ այդ աւազակներ ձերբակալուած, անոնց ո՛չ ըլլալն տուգուած և Խրքաղաքերին լեռներու մէջ ու աստ անդ պահած բաժիններուն, որք երեւան հանուած են, ինչպէս նաեւ գողցուած դրամին քանակութիւնը բացարձակ կերպով հաստատուած է և թէ տեղական կառավարութիւնն այդ մասին իր պարտականութիւնը երեք շաբաթ առաջ կատարած էր։ Պ. Պոնիֆէ ու միւս ընկերք այլ եւս չեն կրցած կրկնել իրենց այն առարկութիւնը թէ աւազակները քսան հոգիէ բաղկացեալ մեծ խումբ մը կը կազմէին և թէ ասոնց գողցած դրամը երեք հազար ոսկի է։ Պ. Պոնիֆէ ու ընկերք պարտաւորուած են ճշմարտութիւնը խոստովանիլ իրաց ճշմարիտ վիճակին առջեւ։ Աւազակաց մէջ նշանաւոր աւազակ Հարօն անուն մարդ մը չըկայ և աւազակներուն առած դրամը՝ երկրաչափներու դրամն ալ մէջն ըլլալով հազար հարիւր ոսկի է։ Գողցուած դրամէն երեւան հանուած 820 ոսկին այժմ կը գտնուի կառավարական արկղին մէջ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ երկրաշարժէն արկածելոց համար, Մուսուլի մէջ 37000 ղրուշ հաւաքուած և կեդրոնական յանձնաժողովին ղրկուած է։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Մ[illegible] շոգենաւը Միւրէֆֆէէ մեկնելուն իր բաժնեմաս բարանթինայի պաշտօնատան մէջ վիզէ ընել տուած չըլլալուն համար, Թէքիրտաղ ժամանելուն նաւապետէն, ըստ օրինի, տասներկու ոսկի տուգանք առնուեր է։

ԿՐԷՏԷԻ մէջ երաշտութեան պատճառաւ այս տարի ձիթապտուղի բերքն առատ չէ և ձէթի գինն ալ բարձրացած է։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ընկերութիւնք Իզմիրի մէջ յունուարէն սկսեալ 62000 ոսկւոյ վնաս մը հատուցած են։ 1893ին այդ գումար 16,433 ոսկի էր և 1892ին, 35,967։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնն որոշած է Սինօպ քորվէթը Կրետէ ղրկել, հոն շրջելու պահակի պաշտօն վարելու համար։

ՁԷՅԹՈՒՆ ՊՐՈՒՆԻ մէջ գործարան մը պիտի հաստատուի անծուխ վառօդի պատրաստութեան համար։

ՎԱՆԱՅ քաղաքին շրջակայքը պեղումներ կատարուած պահուն արձան մը երեւան հանուած է։

ԵՂԻՆԱՊԱՏ ատեանն երէկ դատեց Հաճի Ալի անուն ամբաստանեալն մը, որ ի Թօփխանէ Իսմէթ անուն մարդ մը սպաննած էր։ Հաճի Ալի դատապարտուեցաւ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

ԱՐԿԱԾՔ.—Էտիրնէի կառախումբն երէկ Ֆլօրիա ժամանելուն՝ աքցանը բաց ըլլալով ճամբէն ելաւ և ուրիշ կառախումբի մը զարնուեցաւ. մէկ քանի վակոններ վնասուեցան, սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

—Առջի գիշերն ի Պէշիքթաշ Նիշանթաշի մը խանութին մէջ աշկերտ Վասիլ քարիւղի լամպար մը ձեռքը խանութին նկուղը իջած ատեն, գլորելով լամպարը վար ինկաւ և բռնկեցաւ։ Անմիջական օգնութիւնը հասնելով կրակը մարեցին, սակայն Վասիլ, որ մարելու աշխատած էր, ոտքերէն ծանր կերպով վիրաւորուեցաւ։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Բերայի Սիւքը իր երկրորդ «ցեսպանական երեկոյթ»ը կուտայ այս գիշեր, ճոխ յայտագրի մը համաձայն և մասնակցութեամբ խումբին բոլոր առաջնորդներուն։

Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ այս առթիւ թէ Պէլ-էվժոյի մեծ օթեակ մը հանդիսականներուն տրամադրութեան ներքեւ դրուած է, իւրաքանչիւր աթոռը 1 մէճիտիէ։

ԱԴԱՄԱՆԴԻ ՃԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ
ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Քիմպըրլի՝ Հարաւային Ամերիկայի ադամանդի վաճառականութեան կեդրոնն է։ Այդ տեղին կաւը կը պարունակէ տեսակ տեսակ գոյախառնեեր, երկնագոյն և ուրիշ գոհարներ ու չեզկիւտութիւններ, և ադամանդի փոքր բիւրեղները կը գտնուին գետերու ձգած տիղմին մէջ ու կ'երեւայ թէ անցեալ դարերու միջոցին Օրէնճ գետին մէջ թափուր հոսանքներուն միջոցաւ բերուած են։

Ադամանդները գտնելու եղանակը շատ պարզ է ու նախնական, և կը թուի թէ մեծ խնայողութիւն կրնայ ըլլալ եթէ մեքենայով կատարուի այդ գործը. սակայն խափշիկներու աշխատութիւնը այնքան աժան է որ մինչեւ ցարդ՝ առաջին անգամ ի գործ դրուած նախնական եղանակներուն վրայ քիչ զարգացում եղած է։ Սակայն եւ այնպէս, խափշիկներուն անհաւատարմութիւնը վերջապէս պիտի ստիպէ հանքատէրները գործադրել ամէն միջոց գողութեան հնարաւորութիւնը նուազեցնելու համար։ Հանքերէն հանուած կաւը պարզապէս կը լուացուի երկաթէ թելերէ շինուած չորս մը տաշտերու մէջ, որոց մէջէն ջուրը եւ ցեխը կը վազեն կ'երթան, սակայն մէջը կը մնան խոշոր նիւթեր։ Այս տաշտերուն պարունակութիւնը և ծակերը կը գանգատին, որով խիճերը կը զատուին իրենց մեծութեանց համեմատ և տաշտերու մէջ դրուելով խնամով կը քննուին։ Խափշիկները շատ սրատես են և զարմանալի կերպով աչալուրջ՝ թանկագին գոհարներուն ներկայութիւնը նշմարելու մասին։ Ներկայ դրութեամբ իւրաքանչիւր խափշիկ օրը միջին հաշուով գրեթէ տասնըվեց խորանարդ ոտք հող կը լուայ։ Իրենց բոլոր խորամանկութիւնը ի գործ կը դնեն տէրերնին խաբելու և առանց բռնուելու՝ հանքերէն գոհար փախցնելու համար։ Ամէն գործաւոր հանքերէն մեկնած ատեն ամենէն խիստ խուզարկութեան կ'ենթարկուի։ Գործաւորաց բոլոր հանդերձները կը հանուին և քննիչները անոնց վրան գլուխը լաւ մը կը խուզարկեն։ Անոնց ականջը, բերանը, քիթը, ոտքի մատները, և ոտքի ու ձեռքի մատներուն եղունգները ուշի ուշով կը զննուին, և ծանր պատիժներ կը տրուին գողութեան մէջ բռնուողներուն։

Երբեք թոյլ չտրուիր անոնց՝ հանքին պահպաններուն աչքին առջեւէն հեռանալ, և երբ իրենց հրաման տրուի հանքերուն սահմաններէն անցնիլ և շրջակայ քաղաքները այցելել, մեկնելէ առաջ սենեակ մը կը տարուին և անոնց բոլոր մարմինը տասը օր լաւ մը կը մաքրուի լուծողական դեղերով։ Հակառակ այս ամէն նախազգուշութեանց, գողութիւնները վերջ չեն գտած, և կ'ըսուի թէ շուկաներուն մէջ ծախուած Հարաւային Ամերիկեան ադամանդներուն գրեթէ հարիւրին 25ը ապօրինաւոր կերպով ձեռք բերուած կամ գողցուած են։ Այս է իրողութիւնը, թէեւ լաւ կազմակերպուած պահպաններու խումբ մը կայ հոն։ Հանքէն հանուած ամէն ադամանդի համար լիակատար արձանագրութիւն մը կը պահուի, և ադամանդ մը գնելու համար քաշուելիք նեղութիւնը շատ հետաքրքրական է։ Հանրածանօթ շուկաներէն ադամանդ գնել ուզողը նախ իշխանութեանց դիմելով իր մտադրութիւնը իմացնելու է։ Այն ատեն իրեն գրաւոր հրաման կը տրուի գնելու և ադամանդները իրեն կը յանձնուին, յետոյ գնողը արտօնագիր մը ձեռք բերելու է ադամանդները իր վրայ կրել և երկրէն դուրս հանել կրենալու համար։ Արտօնագրին մէջ արձանագրուած է գոհարներուն թիւը և ծանրութիւնը, գոյնը, ընդհանուր տեսքը, ուրկէ՝ հանուիլը, որմէ՝ գնուիլը, անոնց համար ի՛նչ գին վճարուիլը և գնումին ամէն մանրամասնութիւնները, որոնցմով կարելի պիտի ըլլայ ճանչնալ գոհարները։ Ով որ իր վրայ գոհար մը կը կրէ՝ պարտի արտօնագիր ունենալ իր գրպանը, վասնզի ամէն ժամանակ դէտերու կամ պահպաններու կողմէ քննուելու ենթակայ է, և անոր որուն վրայ կասկած կայ թէ ապօրինաւոր վաճառական մըն է, վրան գլուխը կը խուզարկուի և իսկոյն կը պահանջուի որ գոհացուցիչ տեղեկութիւն տայ իր վրայ գտնուած ամէն գոհարի նկատմամբ։ Անշուշտ իր արտօնագիրը կուտայ այս տեղեկութիւնը, սակայն երբ չկրնայ ներկայացնել զայն, կամ չկրնայ դիմել հանրային արձանագրութեան, որ միշտ կը պատրաստուի երբ արտօնագիրը կը տրուի, բանտ կը դրուի և կը դատուի իբրեւ ապօրէն եղանակաւ ադամանդ գնող։ Այսպիսիներ շատ կան թէ՛ սպիտակամորթներուն և թէ՛ խափշիկներուն մէջ, որ կառավարական բանտերու մէջ հիմա կը կրեն իրենց պատիժները։ Վճիռները շատ խիստ են, որովհետեւ գաղթականութեան կառավարութիւնը մեծապէս կը փափաքի ապօրէն առեւտուրը ջնջելու։ Ադամանդ գողցողներէն շատերը շրջակայ գաւառները կը փախչին ուր գաղթականութեան օրէնքները զօրութիւն չունին։ Օրէնճի պետութիւնը, Կրիգալէնտ ադամանդի գաւառին շատ մօտ ըլլալուն համար, մաքսանենգներու սիրելի ապաստանարան մը եղած է։

Զարմանալի չէ որ խափշիկները կը ջանան ադամանդ գողնալ, թէեւ առ հասարակ շատ օգուտ չեն քաղեր անոնցմէ։ Կ'ըսուի թէ գիւղաւոր ցեղերէն միոյն պետը կէս գրուան (ֆէլէ) առնող կողով մը լեցուն ադամանդ ունի զոր սուած է իր ցեղին վերաբերեալ բնիկներէն՝ մինչ իրենց բնիկ երկիրը կը դառնային։ Իր մարդոց ծառայութիւնը վարձու կուտայ և անոնց իր երկիրէն մեկնելու թոյլ կուտայ սա պայմանաւ որ վերադարձին իրենց պետին նուիրեն ադամանդ մը կամ անոր արժէքին չափ ոսկի։

Բայց և այնպէս, ամէն ադամանդ գողցող չըզարձար գաղթականութենէն փախչիլ, և շատերը իրենց առեւտուրը առաջ կը տանին այնքան խորամանկ և այնքան գաղտնի եղանակաւ որ արդարութեան ձեռքն իյնալէ չեն վախնար. ոմանք ալ, թէեւ իրենց նողկալի առեւտուրը ամենուն յայտնի ըլլայ, դիզած են մեծ հարստութիւն զոր վայելել իրենց թոյլ կը տրուի՝ որովհետեւ օրինական ապացոյց չկրնար բերուիլ իրենց դէմ։ Ասոր մէկ անուանի օրինակն է Հրեայ մը որ տասնըհինգ քսան տարի առաջ Կրիգալէնտ եկաւ. սա՝ անծանօթ միջոցով մը դիզած է գրեթէ մէկ միլիոն անգղ. ոսկւոյ հարստութիւն, որով հիմա իշխանական կեանք կը վարէ։ Ադամանդի գող կը ճանչցուի, սակայն իր գողութեան հետքերը այնքան վարպետութեամբ ծածկած է որ իր դէմ եղած ամբաստանութիւնները միայն բերնէ բերան կը շրջին։ Խորհրդարանի անդամ ընտրուած է, և անտարակոյս հիմա կ'ուզէ ընկերութեան պատուաւոր մէկ անդամն ըլլայ։

ՔՈՆԵԱՔ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Յ'ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ Ի ՁԵՌԱՄԲ Պ. ՊՈՒԼԱՆԱՔԻԻ 1884)

Այս քոնեաք, որ կը կրէ 478 թիւ վկայականը, տարրալուծուած է Բարիզի Թաղապետութեան կողմէ եւ կնքուած Բարիզի հելլենական դեսպանատան 1988 թիւ կնիքով։ Տնօրէն Պ. Ժիռօի կողմէ՝ համաձայնութեամբ Պ. Բաւմէօրի։ Արդիւնք տարրալուծման. — «Զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած է եւ համեղ ու անուշաբոյր։» Ո՛վ որ այս ծանուցումը գործածէ, անուանարկութեան ոճիր գործած պիտի նկատուի։

Այս քոնեաք արձանագրուած է ի պաշտօնատունն Լոնտոնի ընդհանուր զնմանց «Եգիպտոսի Պ. Պուլանաքիի զուտ խաղողէ պատրաստած քոնեաք» անունով։ 1894ին Եգիպտոսի արուեստահանդէսին միայն այս քոնեաք արժանացած է մրցանակի եւ առաջին կարգի ոսկի շքադրամի։ Նոյն արուեստահանդէսի ոգելից ըմպելեաց ճիւղին գնահատիչ յանձնախումբի անդամք՝ Պ. Պուլանաքիի քոնեաքի գործարանն այցելելով հետեւեալ վկայականը տուած են.

«Մեք, ստորագրեալքս, անդամք Եգիպտոսի ցուցահանդէսին ոգելից ըմպելեաց ճիւղին գնահատիչ յանձնախումբին, քննեցինք բազմաբնակ Պ. Պուլանաքիի ի ցոյց դրած քոնեաքի նմուշներն եւ կը յայտարարենք թէ արդարեւ գնահատման արժանի են։ Այցելեցինք Պ. Պուլանաքիի գործարանն. արհեստին կարեւորութիւնը մեր սքանչացումը գրաւեց։ Լոնտոնի վաճառանաց պաշտօնական ցուցակներէն, որք մեզ ցոյց տրուեցան, հաստատուեցաւ թէ այս քոնեաքներու փոքր մասը քաղաքին մէջ կ'սպառի, իսկ մեծ մասն օտար երկիրներ կը ղրկուին՝ մանաւանդ յ'Անգլիա։ Այդ ցուցակներով յանձնարարուած է վստահ ըլլալ թէ այդ քոնեաքներ զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած են։ Սքանչելի են գործարանին ամէն մասերուն կազմակերպութիւնը, մաքրութիւնն ինչպէս նաեւ գործիները։ 80 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը կը շարժէ բոլոր մեքենաները որով օրական 12000 լիտր գինիի ոգի կ'արտադրուի։ Գնահատուած է տեսակն այն սպիտակ գինիներու, որք քոնեաքի պատրաստութեան յատկացուած են։ Մթերուած քոնեաքներու մէջ 1884ինն ամենէն նախամեծարն է։ Միւս տարիներու քոնեաքները դրուած են իւրաքանչիւրն 800, 5000 եւ 1.000 լիտրնոց 1400 տակառներու մէջ։ Նկուղներու մէջ ալ 200,000է աւելի սնաւակներով քոնեաքներ կան։

«Վերջապէս սա ալ յայտարարենք թէ Պ. Պուլանաքիի գործարանը պատիւ կը բերէ թէ՛ իրեն եւ թէ Եգիպտոսի։»

Աղեքսանդրիա, 24 յունիս, 1894

Անդամք քննիչ յանձնախումբի
Սիմոն, Տօքթ. Էրլանեան պէյ, Լաւքարիս, Ժ. Ղըրպարի, Ֆինոէլ, Մալխաքարիս։

Կը հաստատեմ թէ այս վկայական Պ. Պուլանաքիի տրուած է իր խնդրանաց համաձայն։

Ի դիմաց Եգիպտոսի ցուցահանդէսի մասնախումբին Տօքթ. Հայքալիս։

Տօքթ. Հայքալիս փաշայի սա բացրւածը կը վաւերացնեմ։ Կառավարիչ Աղեքսանդրիոյ
(Կնիք) Իպրահիմ Նէճիպ

Աղեքսանդրիա, 3 յուլիս 1894

Այս քոնեաքներ կը գտնուին ի Կ. Պոլիս, Պ. Պուլանաքիի փոխանորդներուն Պ. Պ. Միլքօֆի և Քօէնի վաճառատուներն՝ Ղալաթիա Թուլումպա փողոց թիւ 6 եւ 7։ Թիւ 178 1—36

ՇԷՆՔ ՇԻՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Ամենէն [illegible] վաճառատունն է

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ո. ՏԷՐՈՒՆԵԱՆ

Ազապ-գաբուի Կամուրջին գլուխը

Ուր գնողները պիտի գտնեն առատ եւ ընտիր մթերք ամէն տեսակ շինուածանիւթերու, ինչպէս տեղական և եւրոպական աղիւսներ ու կղմինտրներ, մարմարներ, Մալթայի, Մարսիլիայի և Թրիէսթէի քարեր, անգլիական և ֆրանսական զուտ և ընտիր չիմէնթօ, գաճ (ալչը), ճեմիշներու համար առողջապահական գործիքներ եւլն։

Միակ ներկայացուցիչ

Ֆրանսական Freydier Gouy et Cie եւ Ingénieur H. Villeneuve գործարաններու չօ էֆրօլէի, որ իր քանակութեան չորսէն մինչեւ տասն անգամ աւելի կը վերցնէ՝ շինուելիք գործին համեմատ։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՔԱՐՕ-ՄՕԶԱՅԻՔՆԵՐՈՒ

Զիմէնթօյի, քարօ-մօզայիքներու և ուրիշ շինութեանց յանձնառութիւնք կը ստանձնուին խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Գիները եւրոպական վաճառատուններէ անբաղդատելի կերպով աժան, զոր հաստատելու համար մէկ փորձը կը բաւէ։

Վաճառքներու փոխադրութեան դիւրութեան համար մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած ըլլալով, փոխադրութիւնք կը կատարուին խիստ նպաստաւոր պայմաններով, այնպէս որ Պոլսոյ կողմէն յաճախորդ մը սոյն վաճառատունէն ո և է նիւթ գնելով կրնայ իր տեղը փոխադրել տալ նոյն գնով, որով պիտի գնէր Պոլսոյ կողմէն, փոխադրութեան ծախքն ալ միասին հաշուելով։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կ'ընդունին և կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ և փութով, կանխիկ վճարմամբ կամ պատուաւոր երաշխաւորութեամբ մը։

Քարօ-Մօզայիքներու պատկերազարդ ցուցակը ուղղակի կը ղրկուի ձրի։

Թիւ 47 21—36

HTE

LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիատի խան

ՀԵՄՍԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄՍԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄՍԼԱՆԻ'Ի

1894ի օրինակներ, Տրիկօթ օդահան քաւչուներով ու սնամէջ քաւչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 54

ՊԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ
ՍԱԿԱՐԱՆ ԳԱԼԱԹԻՈՅ

Նոյմ. 2/14 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թիւ Անուանական Գիները		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուական	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,133,372	100		1	Քոնսոլիտ Մէջիտ A	1881	— —	65 30
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	45 20
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	31 —
» 43,963,396	100		1	» » D		28 22	28 24
Ֆ. 793,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	130 50	131 50
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	— —	98 —
Ֆր. 135,681,130	500		4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
	Ամբողջ	Վճարուած					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 —	9 14
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնստանդինոբլ	1872	— —	3 39
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	5 09
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	39 —	38 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	470 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	8 10
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		520 —	530 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	20 33	21 01
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	1 80
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 05
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1882	— —	407 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԻՒ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	60
1 ամսուան համար	6	—
1 օրուան համար	1	—
Թըլըր	—	—
Կանտիլի (Հէվալէսիզ)	—	30
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	110	5/8
Փարիզ » Ֆր.	22	75
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	23
Պերլին չէք Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	18
20 Ֆրանքնոց	87	35
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուպլ Թղթադրամ	8	28
Մէճիտիէ	108	05
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	98	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 13 Նոյմ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	— —	—
» » C » »	28	90
D (Բացուած »	25	90
(Գոցուած »	25	95
Ռումէլիի Երկաթուղի »	130	50
Բրիօրիթէ »	477	50
Մաքսային Պարտաթուղթ »	— —	—
Օսմանիէ »	— —	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	475	—
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	674	63
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	102	80
» » 3½% »	107	80
» Իտալական »	84	30
Քրէտի Լիոնէ »	770	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	917	50
Քոնդուառ տ'էսքոնդ »	538	75
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2967	—
Եգիպտական Միացեալ »	515	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	135
ՎԻԵՆՆԱ 13 Նոյմ.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	73	50
Օսմ. Ռէժի »	233	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	125	35
« Փարիզի » »	49	77

ԼՈՆՏՈՆ 13 Նոյմ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	75
» » B »	45	50
» » C »	28	75
D (Բացուած »	25	75
(Գոցուած »	25	81
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխուբեալ.	97	—
» » 1894 3½% Եգպ. Հրկ.ով	101	75
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	16	87
Այտընի Երկաթուղի »	12	—
Միացեալ Եգիպտական »	102	25
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	102	50
Ռանթ Հելլենական 5% »	31	—
» » 4% »	33	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	86	50
» » Նոր 6% »	101	25
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	300
ՊԵՐԼԻՆ 13 Նոյմ.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	98	80
Ռումէլիի Երկաթուղի »	112	80
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	93	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	355
» Փարիզի » 2 ամիս	80	95
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	69	60

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 13 Նոյմ.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	25	97	Բրիօրիթէ	— —	—
» Երկաթուղի	130	87	Պանք Օթոման	675	—
» Ռէժի	— —	—	Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	— —	—	Ֆրանսական Ռանդ 3%	102	83

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Քիւչիւք Ասպրոտ խան, Թիւ 4. Մարբութչըլար իչի, Ստամպօլ. Ամէն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրէնութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրք. լեզուաւ Օսմ. ամէն նախարարութեանց և մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի աղերսագիր, իթիրազ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ապրագիր և այլն։

Ընծեռուած է ամէն միջոց և ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գաղ. անգղ. գերմ. ռուս. իտալ. սպան. էպրայէց. և պուլղ. լեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամէն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ եւ կնճռալից հաշուոց. Տոմարակալութեան գրութեան վերածումն անկարգ տումարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, երաշխաւորեալ։ 958

Ֆավրինեան շոգենաւը, նաւապետ Սթեֆըն, Լիվըրբուլէն ճամբայ կ'ելլայ ընդհանուր վաճառքով դէպ ի 1 Նոյեմբեր։

Գործ. Ֆավրինեան ընկ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ

ՍԿՕԹԻ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՃԱՌԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սկոթ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չիմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի դղչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՕՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՓՇՕՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Պավիէռ.

Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի

Պաւիերայի գարեջուր, Կ. Բշօրի գարեջրատան
Առեւտրական Խորհրդական
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ թագաւոր կայսեր և Պաւիերայի խնամակալ իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիերայի, ուրիշ ամէն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորովին զուտ, համեղ և զովարար ըմպելիք, ամէն եղանակներու յարմար, ճանչցուած և յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854ին սկսաւ գարեջուր արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամսդերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք այլն։

Միտալներ և վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Բեռլինի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), Հավրէնալի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի միտալ), Ամսթերտամի (1883, ոսկի միտալ), Պրուսէլի (1888, ոսկի միտալ և պատուոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց չքադրամ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բշօր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուններուն.

Կապրինուս, զոր կը բանեցունէ Տիմիտրի Ֆրիանտոյամիս, Բերա Մեծ-Փողոց, 312, Քոնքորտիային դէմ։

Տէմէրբաքըալը եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն և շիշով գարեջուր վաճառողն է

«Փշօր Պրաու»
Վիլհէլմ Բալուքա
Պազար Ալման

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 35—78

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 "ՖԻՆԻՔՍ" Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ. վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակաւ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, Գետնայարկ Թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թանկիյէ խարճէսի հաւալէթընտան ֆիրուխթ օլունաճագը էվվէլճէ իլան օլունան գազա քէբէկին պէհէր գըրէյի ճէտուրի 7 փարայա, ինճէ քէբէկին 7 փարա 20 սանթիմէ, քասըպալըն 10 փարայա, պէօյիւք Թարաֆ բազմօլըն 12 փարա 10 սանթիմէ, քիւչիւք Թարաֆ բազմօլըն 11 փարայա, գարամօգ իլէ խալիս չէվրէնտիլըն 2 փարա 50 սանթիմէ, ատի չէվրէնտի իլէ ղավլը վէ սարը Թօզ վէ Թօփրագըն 35 սանթիմ Ֆիյաթլար իլէ Թալիպլէրի հօզուրսինտէ օլուպ իչուն Թըզրինը սանիի բուլմինին 3րինճիւ բէնչշէնպէհ կիւնիւ պիլ միւզայիտէ գարարը գաթիի վիրիլմէյ 5րինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 գամիլ պէյ օլունաճագընտան Թէզյիտ Ֆիյաթը իլէ իլթիզամընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 44 1—3

Համմամ քութուսունտա բէտին միւնթէրէր գարզօլխանէ արասը իճարէ վիրիլէճէկլէրինտէն, խիլմթարէ Թալիպ օլանլարըն չէրալթինի անըլամագ վէ փէյ սիւրմէք իւզրէ մագամը Սէրասքէրի միւհասէպէսի տայիրէսի չումլէ մուհասպա միւտիրիէթինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 43 2—3

B Մարգալը սիւս հէյէթլերին ղուպար գըրէյի ճէտուրա 3700, պէհէր գըրէյի ճէտուրի 16 գրշ., Թիզապ գըրէյի ճէտուրա 1200, պէհէր գըրէյի ճէտուրի 2 գրշ. սօտա գըրէյի ճէտուրա 2800, պէհէր գըրէյի ճէտուրի 20 փարա, Վօլօրվիճ եաղը գըրէյի ճէտուրա 1000 պէհէր գըրէյի ճէտուրի 4 գրշ., պի սիւլֆամ տը սուտ գըրէյի ճէտուրա 300 պէհէր գըրէյի ճէտուրի 2 գրշ. 20 փարա, C մարգալը սպիթ գըրմըզը էլիֆզարին ղուպար գըրէյի ճէտուրա 10, պէհէր գըրէյի ճէտուրի 45 գրուշ։

Ֆապրիգայի հիւմայունլար իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգիի միւնագասասա օլան պալատէ մուրաջջամ պօյա ճէտուր ֆիյաթ մուրաջջամլարը իլէ Թալիպի հօզուրսինտէ օլուպ, Թըզրինը սանիի բուլմինին 4րինճիւ բէնչշէնպէհ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիի միւրիլէճէկլիրինտէն Ֆիյաթը մէզքիւրէնին թէնզիլի իլէ իթմամ վէ 6րինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ տախի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 41 3—3

Գունտուրա իմալինէ մախսուս 200 եարտալը սիյահ մագարա իբլիկի ատէտ 6000 գալըն, 2000 ինճէ պէհէրի 1 գրշ. 5 փարա, տօն եաղը գըրէյի ճէտուրա 10,000 պէհէր գըրէյի ճէտուրի 4 գրշ. Պէյքօզ Տապաղխանէ վէ Գալէվրախանէսի իչուն լիւզումը օլուպ միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգիի միւնագասայա գօնուլմուշ օլան պալատէ մուրաջջամ 2 գալէմ տօն եաղը իլէ մագարա իբլիկի ֆիյաթը մուրաջջամլարը իլէ Թալիպլէրի հօզուրսինտէ օլուպ Թըզրինը սանիի բուլմինին 3րինճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկլիրինտէն իթմամնա վէ 5րինճի կիւնիւ տախի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 42 3—3

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՌՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ և իցէ ՁԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ. Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան։

1գո առ. 726

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 8,400,000
Տարեկան հասոյթ	» 19,532,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 31/12 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 1/13 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 2/14 Սեվաստապոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 2/14 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 3/15 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 4/16 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Հակա. 1/13, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ ցացող շոգենաւին 605

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԻ և ԸՆԿ
Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս Բանող

Անաթոլի շոգենաւը Պաթում պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն Նոյ. 14ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղիաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան Նաւուղեկք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամենէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է...
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագռուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

[illegible]
Զմեռնոցներնիս այս [illegible]
իր [illegible] — [illegible]
[illegible]
փոխադրուած է
[illegible]
ապրանաց վրայ նշանակուած են.
Բացառիկ զեղչ 10%

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որոնք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են կոշտ Բէրթաով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին Պոլիս և գաւառները, բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով։ Իսկ կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Պոճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոլի Թիւ 13 մթերանոցը։ 127 21—45

EMULSION SCOTT

(ՍԳՕԴԻ ՕՐ.ՀՐԵԿ)

ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՅԱՒՏ ԻՒՂ.

Իփօֆօսֆիթ ու կիր և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հասարակ իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիփօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց հիւծախտութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակալաք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱԻՐԵԼ

Օ ՊՕՆՄԱՐՇԷ

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՐԻՍԹԻԴ ՊՈՒՍԻԳՕ
ՓԱՐԻԶ

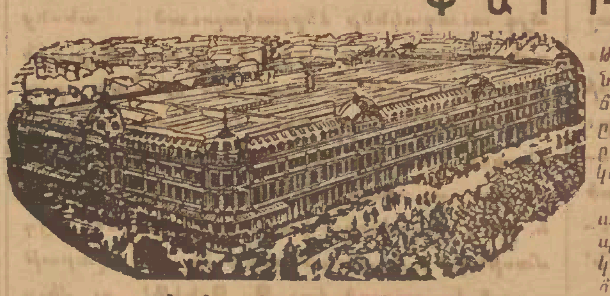

Վաճառատան տեսարանը
ՓՈՔՐ ՇԱՀՈՎ ԵՒ ՎՍՏԱՀԵԼԻ

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ վաճառատուններն իրենց նիւթերուն մէջ ունին ամենէն կատարեալ, ամենէն ճոխ եւ ամենէն վայելուչ մթերքը. եւ ճանչցուած են իբր մեծ առաւելութիւններ ընծայող թէ տեսակին լաւութեան եւ թէ իրենց ապրանաց «իրական աժանութեան» կողմէ։

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ վաճառատուններն աշխարհիս ամենէն ընդարձակ, ամենէն լաւ կազմակերպուած վաճառատուններն են եւ կը ներկայացունեն ՓԱՐԻԶԻ ամենէն նշանաւոր ճետաքրքրական առարկայներէ մին։

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ կը ղրկէ նոյնպէս իր հիւսուածներուն բազմազան «Նմոյշ»ները եւ իր պատրաստած նիւթերու օրինակներուն ալպոմները։

Բաղդատել ՊՕՆ-ՄԱՐՇԷԻ վաճառատուներուն մէջ

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ վաճառատունն աշխարհի ամեն կողմն առաքումներ կը կատարէ, եւ ամեն լեզուով կը թղթակցի։

Այն առաքումներ որք կրնան թղթատարական ծակերու միջոցաւ կատարուիլ, առանց փոխադրութեան ծախուց կ'ըլլան այնպիսի ծակերով որոնց 60 անցած ֆրանք որ կը պարունակէ կանխիկ վճարուած յանձնարարութիւնը։

Մինչեւ 100 ֆրանք արժէք ունեցող ապրանքները (բաց ի կարասիներէ եւ տեղ բռնող նիւթերէ), ծրարալէս կը ղրկուին մինչեւ այն նաւահանգիստն ուսկից նաւ պիտի դրուին. կանխիկ վճարեալ յանձնարարութիւններու համար 100ին 5 եւ 7 առ 100 անոնց համար որոց ստակը ապրանքը ղրկուելէն ետքը կը վճարուի։

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ տունը մասնաճիւղ եւ ներկայացուցիչ չունի եւ կը խնդրէ իր յաճախորդներէն որ զգուշանան այն վաճառականներէն որք իր անունը կը գործածեն շփոթութիւն յառաջ բերելու համար։

ՏՐՔ. Մ. ԽՕՋԱՏԷՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ Հաստատեալ
1852 ՊԱՀՃԷ ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ 1852

Մասնագէտք առանց քաշքշելու արհեստական ակռաներ շարելու, մէկ ընկած ամենաաստիկ ցաւած ակռանները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, Նոյնպէս նաև կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։

(Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

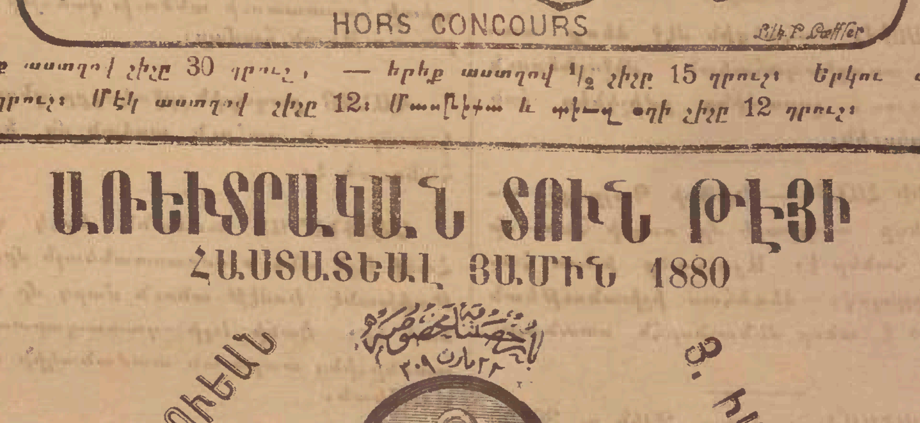

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մասթիքա և տիւղ օղի շիշը 12 ղրուշ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ
Ց. ԽԱԶԳՈՒԼԵԱՆ

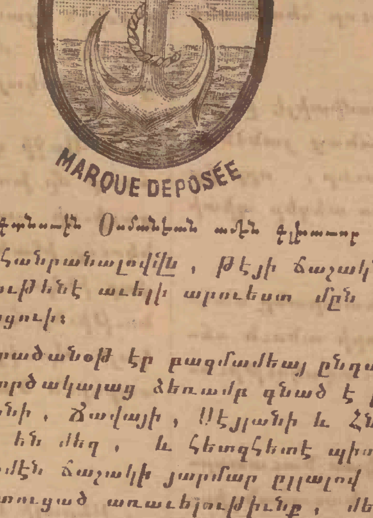

MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամեն գլխաւոր քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովն, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կ'ընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ ևս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամեն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է «Ողջամտութիւն Բերել Բարերար» ...

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽԱԶԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19